

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Porovnání daňového zatížení fyzických a právnických osob se zaměřením na daň z příjmů

Comparison of Tax Burden of Natural Persons and Legal Entities with Regard to Income Tax

Student: Marek Ondruch

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Michal Krajňák

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student:

Marek Ondruch

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202R049 Účetnictví a daně

Specializace:

00 Účetnictví a daně

Téma:

Porovnání daňového zatížení fyzických a právnických osob se
zaměřením na daň z příjmů
Comparison of Tax Burden of Natural Persons and Legal Entities with
Regard to Income Tax

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika a klasifikace daní
3. Daň z příjmů a stanovení daňové povinnosti
4. Vliv daně z příjmů na podnikání
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PELECH, Petr a Vladimír PELC. *Daně z příjmů: s komentářem 2012*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 1 079 s. ISBN 978-80-7263-742-3.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2012*. Praha: Grada Publishing, 2012. 125 s. ISBN 978-80-247-4174-1.

ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

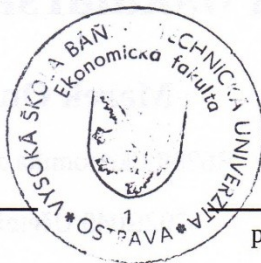
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Michal Krajňák**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracoval samostatně. Příloha č. 1 je převzata z knižního zdroje uvedeného v seznamu literatury.

V Ostravě dne 10. 5. 2013

.....
Marek Ondruch

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Charakteristika a klasifikace daní	6
2.1	Klasifikace daní.....	6
2.1.1	Klasifikace daní dle jejich vazby na důchod poplatníka	6
2.1.2	Klasifikace daní dle objektu daně	7
2.1.3	Klasifikace daní dle subjektu daně.....	7
2.1.4	Klasifikace daní dle vztahu k poplatníkovi	7
2.1.5	Klasifikace daní dle dopadu (progrese).....	8
2.1.6	Klasifikace daní dle způsobu jejich úhrady.....	8
2.1.7	Klasifikace daní dle příjmové a výdajové strany veřejných rozpočtů.....	8
2.2	Charakteristika daní	9
2.2.1	Přímé daně.....	9
2.2.2	Nepřímé daně	14
3	Daň z příjmů a stanovení daňové povinnosti	17
3.1	Vývoj daně z příjmů.....	17
3.1.1	Osobní důchodová daň	17
3.1.2	Daně ze zisku (Daň z příjmů právnických osob)	19
3.2	Daň z příjmů fyzických osob	21
3.2.1	Předmět daně	21
3.2.2	Osvobození od daně	26
3.2.3	Základ daně	27
3.2.4	Nezdanitelné části základu daně.....	28
3.2.5	Slevy na dani	29
3.3	Daň z příjmů právnických osob	30
3.3.1	Předmět a základ daně.....	30
3.3.2	Transformace na základ daně	31
3.3.3	Slevy na dani	31

3.4	Různé formy podnikání.....	32
3.4.1	Osoby samostatně výdělečně činné.....	32
3.4.2	Osobní společnosti	33
3.4.3	Kapitálové společnosti	33
3.5	Stanovení daňové povinnosti	34
3.5.1	Daňová povinnost u OSVČ	35
3.5.2	Daňová povinnost u s. r. o.	40
3.6	Rozhodovací metody a jejich využití při porovnávání daňového zatížení	41
4	Vliv daně z příjmů na podnikání.....	44
4.1	Možnosti daňové optimalizace.....	44
4.1.1	Daňová optimalizace u fyzických osob.....	44
4.1.2	Daňová optimalizace u právnických osob.....	46
4.2	Fullerova metoda párového srovnávání	48
5	Závěr	56
	Seznam použité literatury	57
	Seznam zkratk.....	60
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Daňové zatížení, tedy podíl placených daní na hrubých příjmech, je jedním z významných faktorů při výběru formy podnikání. Výše placených daní a dalších odvodů do státního rozpočtu má přímý vliv na disponibilní zisk, který může podnikatel dále používat k dalšímu rozvoji podnikání i k vlastní spotřebě. Z toho důvodu je důležité správně si zvolit typ podnikání, jelikož i toto rozhodnutí může výrazně ovlivnit daňovou povinnost poplatníka.

Člověk, který se rozhodne stát podnikatelem, si musí na samotném začátku zvolit, jakým stylem bude podnikat a jakou cestou se jeho podnikání bude ubírat. Je důležité zvážit jednak finanční možnosti samotného podnikatele, jednak i budoucí plány na rozsah a velikost podnikání. Volba právní formy podnikání je také klíčovým faktorem ovlivňujícím výši zdanění budoucího podnikatele.

Hlavním cílem této práce je porovnání výhodnosti různých právních forem podnikání se zaměřením na výši daňového zatížení. Při hodnocení jednotlivých variant podnikání je věnována pozornost i dalším důležitým kritériím. Pro lepší možnosti srovnání je pracováno pouze s malým a středním typem podnikání, konkrétně s podnikáním fyzických osob prostřednictvím samostatné výdělečné činnosti a podnikáním právnických osob – společností s ručením omezeným. V práci jsou použity metody deskripce, analýzy, syntézy a komparace.

Bakalářská práce je rozdělena do tří hlavních kapitol. První kapitola se zabývá klasifikací daní dle různých kategorií a charakteristikou daní uplatňovaných na území České republiky, které je možno rozdělit na daně přímé a nepřímé. Druhá kapitola je věnována dani z příjmů fyzických a právnických osob, jejímu historickému vývoji i podrobnějšímu popisu základních principů fungování této daně. V další části kapitoly jsou popsány různé formy podnikání se zaměřením na výpočet daňové povinnosti u osob samostatně výdělečně činných (při zohlednění různých variant vedení podnikání) a u společnosti s ručením omezeným. Poslední kapitola poslouží k výčtu některých možností daňové optimalizace a pomocí výpočtů v ní dochází k porovnání jednotlivých variant podnikání.

2 Charakteristika a klasifikace daní

Tato kapitola se skládá ze dvou částí: první část se zabývá klasifikací daní podle různých kritérií, obsahem druhé části je obecná charakteristika daní v České republice, zejména pak daní z příjmů fyzických a právnických osob. Obsah druhé části bude dále rozveden v kapitole Daň z příjmů a stanovení daňové povinnosti.

Na samotném začátku je nutné definovat pojem „daň“. Podle Kubátové (2010) je daň definována jako povinná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní (jedná se tedy o jednostrannou povinnost plátce bez nároku na plnění ze strany státu), která se pravidelně opakuje buď v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů), nebo při stejných okolnostech (např. při každém převodu nemovitosti).

2.1 Klasifikace daní

Existuje více pohledů na klasifikaci daní, kdy je daně možné třídit podle různých kategorií a potřeb.

2.1.1 Klasifikace daní dle jejich vazby na důchod poplatníka

Jedno ze základních rozdělení daní je podle vazby daně na důchod poplatníka, kdy je důraz kladen na způsob vyměření. Jedná se o:

- **přímé daně** – poplatník je platí na úkor svého důchodu nebo majetku, daně jsou adresné a přihlížejí k důchodové a majetkové situaci osoby, která si jejich výši mnohdy sama vypočítává a odvádí, přímé daně se dělí na důchodové a majetkové,
- **nepřímé daně** – daně, které konečný spotřebitel platí v ceně výrobků a služeb, kdy rozhodujícím momentem zdanění je většinou samotný nákup zboží. Tyto daně nerespektují důchodovou ani majetkovou situaci osoby, protože je všichni spotřebitelé platí ve stejné výši. Na rozdíl od předchozího typu daní jsou daně nepřímé neadresné a státu je obvykle odvádí prodejce.

2.1.2 Klasifikace daní dle objektu daně

Toto třídění rozlišuje daně podle objektu, na nějž jsou uloženy. Jde o:

- důchodové daně – jsou uvaleny na důchod poplatníka vyjádřený v peněžní i nepeněžní formě,
- spotřební daně – bývají zavedeny za účelem regulace ceny některých druhů zboží, kdy je cílem omezení spotřeby, nebo kvůli zvýšení příjmů státního rozpočtu,
- majetkové daně – zdaňují pořízení či vlastnictví movitého i nemovitého majetku.

2.1.3 Klasifikace daní dle subjektu daně

Základem pro toto rozdělení je vymezení osoby nebo ekonomického subjektu, který je nucen daň platit. Takovýmto subjektem může být:

- fyzická osoba – jednatel, manželé nebo všichni členové domácnosti,
- právnická osoba.

2.1.4 Klasifikace daní dle vztahu k poplatníkovi

Podle zohlednění platební schopnosti poplatníka rozlišujeme:

- daně osobní – respektují důchodovou situaci poplatníka, jsou vyměřovány na základě jeho skutečného příjmu a odrážejí tak schopnost poplatníka tyto daně odvádět (např. daň z příjmů fyzických osob),
- in rem daně – takové daně, které se platí bez ohledu na platební schopnost poplatníka a postihují tak kupříkladu nabytí majetku nebo nákup zboží a služeb (např. majetkové a spotřební daně, daň z přidané hodnoty).

2.1.5 Klasifikace daní dle dopadu (progrese)

- proporcionalní – růst důchodu poplatníka nemá vliv na míru zdanění, ta zůstává stále stejná,
- progresivní – s růstem důchodu roste i míra zdanění,
- regresivní – s růstem důchodu míra zdanění klesá.

2.1.6 Klasifikace daní dle způsobu jejich úhrady

Členění podle způsobu výběru daně, kdy existují dvě možnosti:

- daně vybírané na základě daňového přiznání – poplatník si musí spočítat vlastní daňovou povinnost a je odpovědný za správnost výsledné částky a včasnost jejího zaplacení,
- daně vybírané srážkou u zdroje příjmu – tento způsob výběru daně se používá v případě, kdy poplatník a plátce nejsou totožnou osobou. Jedná se o případy, kdy je daň takto možno vybrat s menšími administrativními náklady a za minimálních možných daňových úniků (např. banka odvádějící daň z úroků). (Široký, 2008)

2.1.7 Klasifikace daní dle příjmové a výdajové strany veřejných rozpočtů

Toto členění bere v potaz chování daně vzhledem k poplatníkovým příjmům, kdy je možná i situace, ve které se daň chová opačně, tzn. že zvyšuje příjem poplatníka. Z tohoto pohledu se vyskytují dva typy daní:

- pozitivní – „klasické“ daně, které poplatníkovi odebírají část jeho nominálního důchodu,
- negativní (transfery) – nevyhovují definici daně jako takové, protože poplatníkovi vylepšují jeho důchodovou situaci. Negativní daní je například záporná daň z příjmů fyzických osob způsobená daňovým bonusem v situaci, kdy daňové zvýhodnění na dítě je vyšší než daňová povinnost.

2.2 Charakteristika daní

Druhá část této kapitoly se věnuje charakteristice jednotlivých daní v České republice, důraz je přitom kladen na daň z příjmů. Jako základní členění poslouží klasické rozdělení systému daní na daně přímé a nepřímé.

2.2.1 Přímé daně

Přímé daně můžeme rozdělit do dvou kategorií, na daně důchodové a majetkové. Mezi první jmenované se řadí daň z příjmů fyzických a právnických osob, mezi druhé pak daň z nemovitostí, tzv. „trojdaň“, tedy daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí, a daň silniční.

Daň z příjmů fyzických a právnických osob stanovuje zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDP). Daň z nemovitostí je upravena v zákoně č. 338/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Daň dědickou, daň darovací a daň z převodu nemovitostí upravuje zákon č. 357/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 16/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je základem pro daň silniční.

Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníky daně jsou podle § 2 ZDP fyzické osoby, které mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují (tzv. daňoví rezidenti – osoby, které v České republice pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce) – tato skupina poplatníků zde zdaňuje jak příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Poplatníky jsou také daňoví nerezidenti, ti zdaňují pouze příjmy získané ze zdrojů na území České republiky.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou dle ZDP:

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,
- b) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti,
- c) příjmy z kapitálového majetku,

- d) příjmy z pronájmu,
- e) ostatní příjmy.

Příjmem se zde rozumí příjem peněžní i nepeněžní, který může být dosažen také směnou.

Sazba daně se v roce 2008 změnila z progresivní, kdy existovala 4 daňová pásma, na jednotnou. Do konce roku 2012 tak existovala jediná sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 15 %. Zde je však nutné zdůraznit, že se nejednalo o sazbu lineární, jelikož je třeba brát v potaz také superhrubou mzdu a sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem a zaměstnancem. Od 1. 1. 2013 se do osobní důchodové daně vrací určitá míra progrese v podobě tzv. solidárního zvýšení daně. Podle § 16a ZDP činí toto zvýšení daně 7 % z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 a § 7 v příslušném zdaňovacím období a 48násobkem průměrné mzdy, která je stanovena podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Podle České správy sociálního zabezpečení má průměrná mzda v roce 2013 činit 25 884 Kč, 48násobek průměrné mzdy je tedy 1 242 432 Kč.

Daň se obecně počítá ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně (§ 15 ZDP) a o odčitatelné položky od základu daně (§ 34 ZDP) zaokrouhleného na celé stokoruny dolů. Podrobnější výpočet daňové povinnosti fyzických i právnických osob a s tím související skutečnosti (osvobození od daně, nezdanitelné části daně, slevy na dani) budou předmětem následující kapitoly, proto zde prozatím tyto věci nebudou zmíněny.

Pokud jde o příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, stává se základem pro výpočet daně tzv. superhrubá mzda, což jsou hrubé příjmy zvýšené o pojistné zaplacené zaměstnavatelem za svého zaměstnance (celkem 34 %, z toho 9 % na zdravotní pojištění a 25 % na sociální pojištění). Výsledná superhrubá mzda se zaokrouhlí na celé stokoruny nahoru.

Daňové přiznání povinně vyplňuje a podává každý, jehož příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly dle současné právní úpravy hranici 15 000 Kč (nejedná se o příjmy osvobozené od daně nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou) nebo pokud vykazuje daňovou ztrátu. Výjimku tvoří poplatníci, kteří mají příjmy ze závislé

činnosti a funkční požitky pouze od jednoho nebo postupně od více plátců daně, musí však mít u všech těchto plátců daně podepsané prohlášení k dani. Dále nesmí mít tito poplatníci jiné příjmy podle § 7 až 10 vyšší než 6 000 Kč. Daňové přiznání musí být podáno nejpozději do 1. 4. následujícího roku (při využití služeb daňového poradce je možné prodloužení lhůty až do 1. 7.).

Daň z příjmů právnických osob

Poplatníky této daně jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, dále také organizační složky státu, podílové fondy, fondy obhospodařované penzijní společnostmi a transformovaný fond. Poplatníci, kteří mají na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení (adresa místa, ze kterého je poplatník řízen), zdaňují příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky i ze zdrojů v zahraničí. Poplatníci bez sídla na území České republiky zde zdaňují pouze příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

Předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, není-li dle zákona stanoveno jinak.

Sazba je v roce 2013 nastavena ve výši 19 %, existuje však i několik výjimek, kdy je sazba daně nižší. U investičního, podílového, penzijního a zahraničního fondu kolektivního investování je uplatňována 5% sazba daně. Poslední výjimku pak tvoří samostatný základ daně, do kterého se zahrnují veškeré příjmy z dividend, podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku a další obdobná plnění – zde platí sazba daně ve výši 15 %.

Sazba daně se aplikuje na základ daně snížený o odčitatelné položky od základu daně (§ 34 ZDP) a o položky snižující základ daně (§ 20 odst. 7 a 8 ZDP). Takto snížený základ daně se zaokrouhlí na celé tisícikoruny dolů.

Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob je nutno podat vždy, tzn. i v případě, kdy je vykázán nulový základ daně nebo daňová ztráta. Povinnost podat daňové přiznání nevzniká poplatníkovi, který nebyl založen nebo zřízen za účelem podnikání, pokud nemá příjmy, které jsou předmětem daně. Daňové přiznání nemá povinnost podat ani veřejná obchodní společnost a zanikající nebo rozdělovaná obchodní společnost nebo družstvo za

období, kdy dochází k přeměně – od rozhodného dne přeměny do dne zápisu přeměny do obchodního rejstříku. Daňové přiznání je nutno podat do 1. 4. následujícího roku (pokud má poplatník povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem nebo pokud využívá služeb daňového poradce, prodlužuje se lhůta do 1. 7.).

Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí je tvořena daní z pozemků a daní ze staveb. Toto rozdělení je opodstatněné, jelikož ne vždy musí být majitel pozemku rovněž majitelem nemovitosti, která se na něm nachází (a opačně). Obě daně mají odlišné sazby a způsob výpočtu, výslednou daňovou povinnost pak tvoří jejich součet. Poplatníkem daně je obvykle vlastník pozemku či nemovitosti.

V případě pozemků se základ daně liší podle typu pozemku. Může jím být cena pozemku, tedy skutečná výměra pozemku v m^2 násobená průměrnou cenou půdy na 1 m^2 , nebo skutečná výměra pozemku v m^2 zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období. Takto zjištěný základ daně se vynásobí sazbou daně, která je upravena (vynásobena) o koeficient podle počtu obyvatel, a případně místním koeficientem, který si může stanovit obec obecně závaznou vyhláškou. Výsledkem je daň z pozemků.

Obdobně se stanoví daň ze staveb. Základem daně je v tomto případě výměra půdorysu nadzemní části stavby v m^2 , u bytů nebo samostatných nebytových prostor se navíc zjištěná výměra násobí koeficientem 1.20. Daň se následně zjistí vynásobením sazbou daně, která může být opět upravena o některé koeficienty.

Daň dědická

Předmětem daně dědické je nabytí majetku děděním, poplatníkem je pak dědic, který nabyl dědictví nebo jeho část ze závěti, ze zákona nebo z obou těchto právních důvodů.

Sazba daně se odvíjí podle míry příbuzenského vztahu mezi dědicem a zůstavitelem a podle hodnoty děděného majetku, výsledná částka se navíc vynásobí koeficientem 0.5.

Pro účely výpočtu daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí jsou osoby rozděleny do tří skupin vyjadřujících vztah poplatníka k zůstaviteli, dárci (obdarovanému) nebo nabyvateli (převodci). Skupiny definuje § 11 příslušného zákona:

- I. skupinu tvoří příbuzní v řadě přímé a manželé.
- II. skupinu tvoří příbuzní v řadě pobočné (sourozenci, synovci, neteře, strýcové a tety), manželé dětí, děti manžela, rodiče manžela, manželé rodičů a osoby, které s nabyvatelem, dárcem nebo zůstavitelem žily nejméně po dobu jednoho roku před převodem nebo smrtí zůstavitele ve společné domácnosti a které z tohoto důvodu pečovaly o společnou domácnost nebo byly odkázány výživou na nabyvatele, dárce nebo zůstavitele.
- III. skupinu tvoří ostatní fyzické a právnické osoby.

Daň darovací

Předmětem daně darovací je bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu nebo v souvislosti s právním úkonem. Poplatníkem je obvykle nabyvatel, pokud však nemá trvalý pobyt nebo sídlo v tuzemsku, stává se poplatníkem daně darovací dárce.

Sazba daně se určuje stejně jako v případě daně dědické, záleží tedy na hodnotě darovaného majetku a na příbuzenském vztahu dárce a obdarovaného. Jediným rozdílem je to, že u daně darovací se výsledná částka nenásobí koeficientem 0,5, což znamená, že je tato daň „dražší“.

Daň z převodu nemovitostí

Předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem. Poplatníkem bývá převodce, ve zvláštních případech jím však může být i nabyvatel nebo převodce i nabyvatel.

V případě převodu nemovitostí nemá na sazbu daně žádný vliv příbuzenský vztah mezi převodcem a nabyvatelem, sazba je proto v jednotné výši 3 % ze základu daně.

Daň silniční

Poslední přímou daní je daň silniční. Jedná se o daň, která je uvalena na silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti. Poplatníkem obvykle bývá provozovatel vozidla, který je zapsán v technickém průkazu. Poplatníkem může být rovněž zaměstnavatel v případě, že svému zaměstnanci vyplácí cestovní náhrady.

Základem daně je u osobních automobilů zdvihový objem motoru v cm^3 , u návěsů počet náprav a součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách, u ostatních vozidel je pak důležitá největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav. Podle zjištěného základu daně se následně odvodí příslušná sazba, k tomuto účelu slouží v zákoně obsažené tabulky (§ 6 zákona o dani silniční).

2.2.2 Nepřímé daně

Do této kategorie spadají tři daně: daň z přidané hodnoty, spotřební daň a energetické či ekologické daně. Nepřímé daně jsou zahrnuty v prodejní ceně zboží (výrobků i služeb), plátcem daně je v tomto případě prodávající, daň je však hrazena kupujícím ve chvíli nákupu.

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (dále jen DPH) je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a je jednou z nejvýznamnějších daní v daňovém systému České republiky, jelikož tvoří velkou část příjmů státního rozpočtu. Zároveň se však jedná i o daň nejsložitější. Předmětem daně je dodání zboží, převod nemovitostí, poskytování služeb, pořízení zboží z jiného členského státu EU a dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Plátcem DPH se stává každý subjekt registrovaný jako plátce DPH (nezáleží na tom, zda se jedná o registraci dobrovolnou nebo povinnou). Povinně se registruje každá fyzická nebo právnická osoba, jejíž obrát za předcházejících 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhl 1 000 000 Kč. V roce 2014 by měla, spolu se zákonem o jednotném inkasním místě

(tzv. JIM), vejít v platnost také úprava zákona o DPH, která sníží registrační práh u daně z přidané hodnoty z 1 000 000 Kč na 750 000 Kč.

Existují dvě sazby daně – základní sazba ve výši 21 % a snížená sazba ve výši 15 %. Většina výrobků a služeb patří do základní sazby, ve snížené sazbě se pak nacházejí např. potraviny, knihy, noviny a některé léky a zdravotnické prostředky. V posledních letech se sazby DPH často mění (např. ještě v roce 2011 byla snížená sazba daně ve výši 10 %), navíc se debatuje o sjednocení obou sazeb na 17,5 %.

Spotřební daně

Prostřednictvím těchto daní bývají zatíženy určité druhy zboží, smyslem uvalení spotřební daně na daný typ zboží může být buď omezení jeho spotřeby prostřednictvím zvýšení ceny (např. z důvodu škodlivosti, jako tomu je u tabáku a alkoholických nápojů), nebo potřeba zvýšení příjmů státního rozpočtu (i zde mohou jako příklad sloužit tabákové výrobky, jejichž cena v posledních letech již několikrát vzrostla).

Podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, je předmětem úpravy daň z minerálních olejů, lihu, piva, vína a meziproductů a tabákových výrobků. Správu spotřebních daní zajišťují celní orgány.

Poplatníkem se stává kupující výrobku, jelikož daň je obsažena – jako u všech nepřímých daní – v ceně výrobku. Plátcem daně se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem, oprávněným odesílatelem nebo výrobcem, pokud jí vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit.

Základem daně je množství daného produktu vyjádřené v příslušných měrných jednotkách, u cigaret je to také cena pro konečného spotřebitele. Sazby spotřebních daní pro jednotlivé výrobky jsou určeny v zákoně o spotřebních daních, konkrétně se jedná o tyto paragrafy: § 48 pro minerální oleje, § 70 pro líh, § 85 pro pivo, § 96 pro víno a meziproducty a § 104 pro tabákové výrobky.

Energetické (ekologické) daně

Mezi tyto daně patří daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny – tyto tři druhy energetických produktů jsou předmětem daně. Jak napovídá samotný název, smyslem těchto daní je omezení negativního vlivu na životní prostředí, toho se má docílit pomocí zdanění různých zdrojů energie (plyn, tuhá paliva, elektřina). Právní úprava energetických daní je určena zákonem č. 261/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Plátcem daně je všeobecně dodavatel, který na daňovém území dodal plyn, pevná paliva nebo elektřinu konečnému spotřebiteli. Správa ekologických daní je – stejně jako v případě daní spotřebních – v rukou celních orgánů.

Základem daně je množství plynu, pevných paliv nebo elektřiny vyjádřené v příslušných jednotkách. U plynu jsou sazby daně rozplánovány podle let, jejich kompletní výčet obsahuje § 6 daného zákona. Pevná paliva mají jednotnou sazbu daně ve výši 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku. U elektřiny pak činí sazba daně 28,30 Kč/MWh.

3 Daň z příjmů a stanovení daňové povinnosti

V předchozí kapitole byly popsány obecné charakteristiky a základní aspekty daně z příjmů fyzických a právnických osob, cílem této kapitoly je přiblížení a vysvětlení konkrétních pojmů a mechanismů důležitých jednak pro fungování daně z příjmů jako takové, jednak pro výpočet daňové povinnosti.

3.1 Vývoj daně z příjmů

Na samotném začátku je dobré připomenout, jak daně z příjmů postupně vznikaly. K tomuto účelu poslouží kratší pohled na historii a vývoj osobních důchodových daní a daní ze zisku společností převážně ve 20. a 21. století na území dnešní České republiky.

3.1.1 Osobní důchodová daň

Z globálního hlediska je osobní důchodová daň poměrně mladá, jelikož její první použití se datuje do roku 1799, kdy byla zavedena ve Velké Británii na financování napoleonských válek. Pokud si odmyslíme různé poplatky a první pokusy o širší zdanění obyvatelstva (např. v podobě daně z hlavy), které ani mnohdy nebyly vybírány v pravidelnějších intervalech, sahá historie osobní důchodové daně na území dnešní České republiky až do poloviny 19. století. V roce 1849 byla v Rakousko-Uhersku poprvé použita osobní důchodová daň, která se tak vztahovala na všechny části tehdejší monarchie.

Pokud se však zaměříme na nám bližší historii 20. a 21. století a budeme brát v potaz převážně vývoj v Československu a následně v samostatné České republice, je třeba začít meziválečným obdobím. Po rozpadu Rakousko-Uherska po první světové válce vznikl 28. října 1918 nový samostatný stát – Československo. Aby hned v začátcích existence státu nedošlo ke komplikacím, byla prosazena kontinuita zákonů. S tímto usnesením tak byl přijat i daňový systém bývalé monarchie. Tento systém platil až do roku 1927, kdy došlo k uskutečnění daňové reformy, která byla součástí širší finanční reformy a která tento zastaralý systém upravila a doplnila. Po provedené reformě byl daňový systém rozdělen do tří skupin: v první skupině, která byla zároveň i tou nejobsáhlejší, se nacházely přímé daně.

Druhá skupina obsahovala daně nepřímé a ve třetí skupině byly zastoupeny poplatky. Většina osobních důchodových daní měla progresivní sazby s několika pásmy.

V období od roku 1934 až do konce druhé světové války pak nebyly prováděny žádné významnější změny zákona o přímých daních. Měnily se spíše daňové sazby – např. v souvislosti s nástupem Adolfa Hitlera k moci, kdy československá vláda výrazně zvyšovala peněžní prostředky na obranu státu, což mezi jinými znamenalo také zvýšení osobní důchodové daně nebo zavedení daní nových (např. v podobě tzv. příspěvku na obranu státu, který odváděly osoby podrobené dani důchodové).

V prvních letech po druhé světové válce bylo přistoupeno k opětovnému prosazení kontinuity zákonů, což znamenalo obnovení předpisů s platností do roku 1939. V letech před nástupem Komunistické strany Československa k moci (rok 1948) neproběhly žádné zásadní změny v oblasti důchodových daní, za zmínku ale stojí přírůžka k dani pro osoby, které nikoho nevyžívaly.

Zákon o přímých daních platil až do roku 1952, kdy bylo nutné – v rámci komunistické ideologie – provést daňovou reformu a zavést změny v daňovém systému. Došlo tak k přijetí některých nových daní a změně či zrušení daní stávajících. Nová daňová soustava zásadně změnila systém rozdělení daní – dosud používané členění na daně přímé a nepřímé muselo ustoupit novému rozdělení na daně hospodářského sektoru (placené podnikovou sférou) a daně obyvatelstva (placené občany). Pro zdanění příjmů obyvatelstva byla rozhodující daň ze mzdy, která postihovala příjmy z pracovního (nebo jemu podobného) poměru a která platila až do konce roku 1992, a daň z příjmů obyvatelstva, která fungovala na principu regulace příjmů ze soukromých podnikatelských činností.

Po pádu komunistického režimu v listopadu roku 1989 bylo rozhodnuto o nutnosti daňové reformy, která by stát zbavila starého socialistického daňového systému. Navíc bylo nutné zajistit přizpůsobení nového daňového systému běžným daňovým systémům v Evropě. Vzhledem k tomu, že tuto důležitou reformu nebylo možno v požadovaném rozsahu uskutečnit bez rozsáhlé přípravy, bylo rozhodnuto o prozatímním zachování starého systému. V mezidobí však muselo dojít také k řadě zásadních změn stávajících daňových zákonů, které by např. umožnily odstranění nespravedlností dosavadního systému, vznik a rozvoj svobodného podnikání a snížení neúměrné daňové zátěže samotných podnikatelů.

Daňová reforma vešla v platnost – současně s rozdělením Československa na dva samostatné státy – začátkem roku 1993, kdy jejím prostřednictvím vznikla 1. ledna nová daňová soustava. Reforma se týkala všech stávajících daní a představovala rozsáhlý zásah do ekonomiky. Výsledkem bylo mezi jinými také sloučení některých daní (např. nově vzniklá daň z příjmů fyzických osob se skládala ze třech starých daní: daně ze mzdy, daně z příjmů z literární a umělecké činnosti a daně z příjmů obyvatelstva) a vznik daní nových (daň silniční). Pro více podrobností viz Příloha č. 1: Srovnání daní České republiky před a po reformě k 1. 1. 1993.

Daňový systém ze začátku devadesátých let se postupně vyvíjel až do současné podoby. Během dvaceti let od jeho zavedení se mnoho věcí průběžně měnilo, ale základní struktura zůstává stejná. V novodobých dějinách České republiky došlo v souvislosti s daní z příjmů fyzických osob (DPFO) k mnoha změnám, postupně se snižovaly sazby daně i počet daňových pásem (v roce 1993 existovalo 6 pásem a mezní sazba DPFO byla ve výši 47 %, v roce 2007 už existovala pouze 4 pásma a mezní sazba byla ve výši 32 %). Milníkem byl také rok 2008, kdy došlo k přechodu na jednu sazbu daně ve výši 15 % ze základu daně, která platí dodnes, a k zavedení superhrubé mzdy a maximálního vyměřovacího základu (viz bod Daň z příjmů fyzických osob v podkapitole 2.2.1).

Od 1. ledna 2014 jsou v plánu další zásadní změny, jelikož se mezi jinými zruší i koncept superhrubé mzdy, což by mělo vést ke zvýšení sazby osobní důchodové daně na 19 % (daň bude nově vypočítávána z hrubé mzdy). Zrušeny budou i některé daňové výjimky, např. odpočet zaplacených členských příspěvků odborové organizaci. Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí bude zrušena jako samostatná kategorie, první dvě jmenované daně budou zahrnuty v dani z příjmů, daň z převodu nemovitostí bude nahrazena daní z nabytí nemovitostí.

3.1.2 Daň ze zisku (Daň z příjmů právnických osob)

Zavedení řádného zdanění zisku společností bylo možné až s rozvojem účetnictví, jelikož dříve musel být příjem nebo výnos pouze odhadován pomocí doplňkových kritérií (k tomuto účelu sloužila například velikost majetku či jiných faktorů). Kvůli zmíněné nemožnosti přesného vyměření daňového základu tak kdysi převažovaly výnosy z cel, akcizů

apod. K postupnému zavedení zdanění společností přispěl také rozvoj tovární a sériové výroby. (Kubátová, 2010)

Z historického hlediska byla na území dnešní České republiky (tehdejší Rakousko-Uhersko) zavedena daň z výdělku již v roce 1813, tedy o více než třicet let dříve než osobní důchodová daň, a jejím úkolem bylo zdanění výdělků fyzických osob (podnikatelů). Začátek zdaňování podniků ale umožnila až Böhm-Bawerkova daňová reforma, která zavedla daň z podniků veřejně účtujících (rok 1898). Sazba daně byla jednotná ve výši 10 %, existovaly však přírážky pro finanční instituce. Ve stejné době byla zavedena i všeobecná výdělková daň, jejímž cílem bylo zdanění výnosů jednotlivců a osobních společností.

Během první světové války došlo k zavedení mimořádné válečné daně ze zisku podnikatelů a společností, která měla částečně kompenzovat nedostatek příjmů v rozpočtu monarchie. Po prohrané válce a vzniku Československé republiky byl postup v případě daní ze zisku stejný jako u daní důchodových, což znamenalo prozatímní převzetí daňového systému bývalého Rakousko-Uherska, který tak platil až do doby uskutečnění daňové reformy v roce 1927. Díky této reformě se do výnosových daní řadily: všeobecná daň výdělková, zvláštní daň výdělková, daň pozemková, daň domovní, daň rentovní, daň z vyššího služného a daň z tantiém. Jednalo se o daně, které postihovaly zvláštní druhy příjmů (výnosy společností, výnosy z individuálního podnikání, příjmy z pronájmu apod.). Došlo i ke snížení sazby daně z podnikání.

V meziválečném období bylo podnikání v Československu poznamenáno velkou hospodářskou krizí. V druhé polovině třicátých let navíc vláda schválila nevyhnutelné zavedení mimořádné daně ze zisků, která měla – stejně jako příspěvek na obranu státu – pomoci financovat stále naléhavěji rostoucí výdaje státního rozpočtu na armádu a obranu státu.

Po roce 1948 začali komunisté systematicky likvidovat soukromý sektor, ještě na jaře téhož roku byly znárodněny podniky nad 50 zaměstnanců a vše bylo podřízeno ústřednímu plánování. Kromě toho probíhalo i slučování podniků, což ústilo v zánik malých živností, soukromého řemesla a maloobchodu. Postupně byly zaváděny daně, které byly v souladu s komunistickou ideologií a které prakticky znemožňovaly soukromé podnikání. Reforma

v polovině padesátých let neúměrně zvýšila daňové zatížení v podnikatelské sféře i v soukromém podnikání. Hlavním důvodem vysokého daňového břemene bylo zabezpečení dostatečných příjmů do státního rozpočtu, jelikož daně placené obyvatelstvem představovaly pouze malý podíl v celkových příjmech veřejných rozpočtů. Sazby daně ze zisku se také lišily podle odvětví, druhu vlastnictví apod. (Široký, 2008)

Před daňovou reformou v roce 1993 byla daň z příjmů právnických osob tvořena odvody, důchodovou daní a zemědělskou daní. Od listopadu roku 1989 se postupně začala snižovat daňová zátěž podnikání a v platnost vešla i řada úlev. Po daňové reformě v roce 1993 a sloučení tří výše zmíněných daní činila sazba daně z příjmů právnických osob 45 % ze základu daně. V dalších letech probíhalo postupné snižování sazby daně a její sblížování se sazbami ostatních evropských daňových systémů. V roce 2000 tak tato sazba činila již 31 % a od roku 2010 je stále udržována ve výši 19 %.

3.2 Daň z příjmů fyzických osob

Osobní důchodové daně umožňují poskytování různých sociálních úlev, které jsou společensky žádoucí, a jsou tak ve své podstatě spravedlivější než jiné daně – výrazný opak představují spotřební daně, které jsou pro všechny poplatníky stejně vysoké.

3.2.1 Předmět daně

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, v souvislosti s předmětem daně z příjmů fyzických osob rozlišujeme podle zákona o daních z příjmů (ZDP) pět možných druhů příjmů, které po úpravě tvoří tzv. dílčí základy daně (DZD).

- **Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky podle § 6 ZDP**

Poplatníkem s příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků je zaměstnanec, plátcem těchto příjmů je zaměstnavatel. Příjmy ze závislé činnosti jsou:

- a) příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu

je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,

- b) příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce a příjmy za práci likvidátorů,
- c) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle písmen a) až c) nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává.

Za příjmy ze závislé činnosti nelze považovat a předmětem daně nejsou náhrady cestovních výdajů (včetně stravování) poskytované zaměstnavatelem na pracovních cestách souvisejících s výkonem závislé činnosti do výše stanovené nebo umožněné zvláštním právním předpisem; hodnota osobních ochranných pracovních prostředků a oděvů, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně nákladů na jejich udržování; zálohy přijaté zaměstnancem od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje; náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce.

Funkčními požitky jsou:

- a) funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce,
- b) odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

Za funkční požitek se nepovažují příjmy znalců a tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů a rozhodců za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů.

- **Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti podle § 7 ZDP**

Příjmem z podnikání rozumíme:

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjmy ze živnosti,
- c) příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- d) podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Příjmem z jiné samostatné výdělečné činnosti jsou:

- a) příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví a autorských práv včetně práv příbuzných práv autorskému apod.,
- b) příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,
- c) příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů a kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů,
- d) příjmy z činnosti insolvenčního správce,
- e) příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodím majetku.

V případě § 7 ZDP jsou základem daně (resp. DZD) výše uvedené příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Poplatníkovi se naskytují dvě možnosti, jak tyto výdaje uplatnit: buď k tomuto účelu použije skutečně prokazatelně vynaložené výdaje, nebo přistoupí k použití paušálu podle § 7 odst. 7 příslušného zákona. Pokud se poplatník rozhodne využít výdajového paušálu, uznají se výdaje v následující výši:

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů ze živností řemeslných,
- 60 % z příjmů ze živnosti, s výjimkou příjmů ze živností řemeslných,
- 40 % z příjmů z jiného podnikání nebo z příjmů z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví a práv autorských (zde tvoří

výjimku příjmy autorů za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu nebo televize, které jsou zdaněny zvláštní sazbou daně, pokud jejich úhrn za kalendářní měsíc od téhož plátce nepřesáhne 7 000 Kč), dále 40 % z příjmů z výkonu nezávislého povolání, z příjmů znalce, tlumočníka nebo zprostředkovatele kolektivních sporů a z příjmů z činnosti insolvenčního správce, nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč,

- 30 % z příjmů z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, nejvýše je možno uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč.

V případě uplatnění výdajového paušálu jsou ve výsledné částce zahrnuty všechny výdaje poplatníka. Poplatník je pak povinen vést pouze záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikatelskou nebo jinou samostatnou výdělečnou činností.

- **Příjmy z kapitálového majetku podle § 8 ZDP**

U příjmů z kapitálového majetku se jedná např. o tyto příjmy:

- a) podíly na zisku z majetkového podílu na akciové společnosti, na společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti, podíly na zisku z členství v družstvu a dále úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů,
- b) podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, pokud se nepoužijí k doplnění vkladu sníženého o podíly na ztrátách do původní výše,
- c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na vkladovém účtu,
- d) úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, úroky z prodlení, poplatek z prodlení, úroky z práva na dorovnání, úroky z vkladů na běžných účtech a úroky z hodnoty splaceného vkladu ve smluvené výši společníků obchodních společností,
- e) úrokové a jiné výnosy z držby směn,
- f) příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry atd.

Většina příjmů podle § 8 ZDP tvoří samostatný základ daně a zdaňuje se zvláštní sazbou daně podle § 36 ZDP.

Příjmy, které tvoří dílčí základ daně, se obvykle nesnižují o výdaje, výjimku tvoří příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry, které je možno snížit o pořizovací cenu předkupního práva. U dávek penzijního připojištění se státním příspěvkem se za základ daně považuje částka snížená o zaplacené příspěvky a o státní příspěvky na penzijní připojištění. Podobně se postupuje např. u plnění ze soukromého životního pojištění, kdy se odečítá zaplacené pojistné.

- **Příjmy z pronájmu podle § 9 ZDP**

Příjmem z pronájmu rozumíme zejména:

- a) příjmy z pronájmu nemovitostí a bytů nebo jejich částí,
- b) příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu, který je součástí DZD podle § 10 ZDP.

Dílčím základem daně jsou výše uvedené příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Rozhodne-li se poplatník využít místo skutečně vynaložených výdajů výdaje procentem z příjmů, může tak učinit do výše 30 %, výsledná výše výdajů je však dle současné právní úpravy omezena částkou 600 000 Kč.

- **Ostatní příjmy podle § 10 ZDP**

Ostatní příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, jsou především:

- a) příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí,
- b) příjmy z převodu vlastní nemovitosti, bytu, nebytového prostoru nebo spoluvlastnického podílu na nich, movité věci, cenného papíru s výjimkou státních dluhopisů, které mohou podle emisních podmínek nabývat pouze fyzické osoby,
- c) příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských a práv příbuzných právu autorskému,
- d) vypořádací podíl při zániku účasti společníka obchodní společnosti, s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, nebo při zániku členství v družstvu a další podíl na majetku družstva,

- e) příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zvláštního právního předpisu a další.

Kromě příjmů uvedených v § 4 ZDP jsou od daně dále osvobozeny:

- a) příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí v případě, že jejich úhrn u poplatníka za zdaňovací období nepřesáhne 20 000 Kč,
- b) výhry z loterií, sázek a podobných her provozovaných na základě povolení vydaného podle zvláštních předpisů.

Dílčím základem daně je příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Jde-li o příjmy plynoucí ze zemědělské výroby, je možné uplatnit výdaje paušálem podle § 7 odst. 7, a to až do výše 80 %.

Zákon mimo jiné vymezuje také příjmy, které předmětem daně nejsou (§ 3 odst. 4). Jedná se o příjmy získané darováním nebo zděděním, úvěry a půjčky, příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů, příjmy přiznané Evropským soudem pro lidská práva, hradí-li je Česká republika, dále příjmy poplatníků pracujících v zahraničí jako au-pair a další.

3.2.2 Osvobození od daně

Kromě příjmů, které nejsou předmětem daně, stanovuje ZDP i příjmy, které sice předmětem daně jsou, ale daň se z nich neplatí a ani se neuvádějí v daňovém přiznání. Příjmy osvobozené od daně jsou převážně určeny v § 4 ZDP, některé specifické případy jsou ovšem popsány i v § 6 a 10. Osvobození příjmů je často spjato se splněním zákonem stanovených podmínek (např. časový test) a může mít určenou maximální možnou částku pro osvobození. Existuje mnoho druhů osvobozených příjmů a není možné vyjmenovat je všechny, proto zde budou vybrány a popsány pouze některé z nich.

Mezi příjmy osvobozené od daně patří například příjmy z prodeje nemovitostí. Podmínkou pro osvobození je, že prodávající (v případě manželského páru stačí pouze jeden z manželů) v dané nemovitosti bydlel alespoň po dobu 2 nebo v určitých případech 5 let bezprostředně před prodejem. Tato podmínka nemusí být splněna, pokud se prodávající

rozhodne použít získané prostředky na uspokojení bytové potřeby. Jedná-li se o příjmy z prodeje nemovitosti zařazené do obchodního majetku, nejsou takto získané prostředky osvobozeny.

Další kategorií osvobozených příjmů jsou příjmy z prodeje movitého majetku. Osvobození není možné v případě prodeje motorových vozidel, letadel a lodí, pokud doba mezi jejich nabytím a prodejem nepřesáhla dobu jednoho roku. I v tomto případě platí, že prodávaný majetek nesmí být zahrnut do obchodního majetku pro výkon podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti poplatníka.

Největší podíl osvobozených příjmů v zákoně tvoří příjmy sociálního charakteru a vyplácené důchody nebo penze. Do této kategorie spadá například příjem získaný ve formě dávek a služeb z nemocenského pojištění, důchodového pojištění nebo státní sociální podpory. Osvobození se však nevztahuje na tu část pravidelně vyplácených důchodů nebo penzí, která přesahuje 36násobek minimální mzdy ročně. Dále jsou osvobozeny příspěvky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, studijní stipendia, odměny vyplácené dárcům za odběr krve, dotace ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu obcí a krajů a další.

Jako poslední budou zmíněny příjmy z převodu práv (členských, majetkových) a prodeje cenných papírů. U převodu práv musí doba mezi jejich nabytím a převodem přesáhnout dobu 5 let, v případě příjmů z prodeje cenných papírů pak musí přesáhnout dobu 6 měsíců. Osvobození se vztahuje pouze na příjmy z prodeje cenných papírů u osob, jejichž podíl ve společnosti nepřevyšoval v době 24 měsíců před prodejem 5 %.

3.2.3 Základ daně

Základem daně se podle § 5 ZDP rozumí rozdíl mezi příjmy, které plynou poplatníkovi ve zdaňovacím období (u fyzických osob se jedná o kalendářní rok), a výdaji prokazatelně vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Pokud má poplatník během zdaňovacího období více druhů příjmů podle § 6 až 10, stává se základem daně součet jednotlivých dílčích základů daně.

V případě dílčího základu daně podle § 7 a 9 může nastat situace, kdy výdaje přesáhnou příjmy – v takové situaci je rozdíl ztrátou (dílejší základy daně podle § 6, 8 a 10 musí být kladné). Ztráta může vzniknout i ve chvíli, kdy poplatník nedosáhl žádných příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti anebo příjmů z pronájmu, ale uplatnil pouze výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Daňovou ztrátu nebo její část je možno odečíst v následujících pěti zdaňovacích obdobích od úhrnu DZD zjištěných podle § 7 až 10 (pro tento účel se použije ustanovení § 34 ZDP). Není nutné odečítat celou ztrátu v jednom roce.

3.2.4 Nezdánitelné části základu daně

Kromě ztráty z minulých let je od základu daně možno odečíst jeho nezdanitelné části. Podrobnější popis těchto položek lze najít v § 15 ZDP. Odpočet nezdanitelných částí základu daně je uplatňován až na konci zdaňovacího období, a to buď v daňovém přiznání, nebo v případě zaměstnance na základě ročního zúčtování záloh.

První nezdanitelnou částí základu daně je souhrn hodnot všech darů poskytnutých na veřejně prospěšné účely, ty musí za zdaňovací období přesáhnout alespoň 2 % z výsledného základu daně anebo činit 1 000 Kč. Pokud poplatník bezplatně daruje krev, je hodnota jednoho odběru stanovena částkou 2 000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně.

Další často používanou položkou je odečet příspěvků zaplacených poplatníkem na jeho soukromé životní pojištění, penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření. U všech je možno v úhrnu odečíst nejvýše 12 000 Kč za zdaňovací období, ovšem u penzijního připojištění se státním příspěvkem a u doplňkového penzijního spoření je nejdříve nutné snížit úhrn poplatníkem zaplacených příspěvků o 12 000 Kč.

Možnost odpočtu od základu daně dále představují zaplacené úroky ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru (maximálně jde uplatnit částka 300 000 Kč), částka zaplacená za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání (v maximální výši 10 000 Kč, u osob se zdravotním postižením 13 000 Kč a u osob s těžším zdravotním postižením 15 000 Kč) nebo členské příspěvky zaplacené odborové organizaci (maximálně do výše 1,5 % zdánitelných příjmů podle § 6, nejvýše však 3 000 Kč ročně).

3.2.5 Slevy na dani

Slevy na dani zohledňují sociální situaci poplatníka i celé domácnosti a jsou proto společensky žádoucí. Na rozdíl od odčitatelných položek, které snižují pouze základ daně (takže ve výsledku je úspora v řádu např. 15 % – záleží na sazbě daně), se slevy odečítají jako poslední, a to až přímo od vypočtené daně. Slevy je navíc možné uplatnit už při výpočtu měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti. V zásadě existují tři druhy slev: ty, které si poplatník uplatňuje sám na sebe, dalším druhem jsou slevy na vyživované osoby v domácnosti, poslední sleva se pak týká zaměstnávání zaměstnanců se zdravotním postižením.

Základní slevou, kterou mohou využít všichni poplatníci, je sleva na poplatníka podle § 35ba. Od roku 2013 si však tuto slevu nemohou uplatnit poplatníci, kteří k začátku zdaňovacího období (1. leden) pobírají starobní důchod z důchodového pojištění nebo ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu. Výše slevy v roce 2013 je 24 840 Kč. Pokud navíc poplatník studuje (příprava na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem), má možnost snížit si daň o další 4 020 Kč.

Zákon zohledňuje také zdravotní stav poplatníka, proto existují různé slevy na invaliditu, které se liší podle stupně postižení. Při invaliditě prvního a druhého stupně si může poplatník uplatnit snížení daňové povinnosti o 2 520 Kč, při invaliditě třetího stupně se tato částka zdvojnásobí. A je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P, má nárok na slevu ve výši 16 140 Kč.

O stejnou částku jako v případě první zmíněné slevy se snižuje daň u poplatníka, jenž využívá slevu na manželku (manžela) žijící s poplatníkem ve společné domácnosti. Příjem druhého z manželů přitom nesmí za zdaňovací období překročit 68 000 Kč, zákon v tomto případě určuje, které příjmy se do vlastního příjmu manželky (manžela) nezahrnují. Jedná-li se navíc o manželku (manžela), která je držitelkou průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka na dvojnásobek (49 680 Kč).

Speciálním případem slevy na dani je daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti, jeho výše je stanovena na 13 404 Kč ročně (u dítěte, které je držitelem průkazu ZTP/P, se částka zvyšuje na dvojnásobek). Za vyživované dítě se pro

potřeby zákona považuje nezletilé dítě nebo zletilé dítě do věku 26 let, pokud se soustavně připravuje na výkon budoucího povolání. Daňové zvýhodnění na dítě se od ostatních slev liší, jelikož je možné uplatnit ho nejen do výše vyměřené daňové povinnosti. To znamená, že daňové zvýhodnění lze uplatnit jak formou slevy na dani, tak formou daňového bonusu nebo jejich kombinací. V případě vzniku daňového bonusu je maximální možná vyplacená částka ve výši 60 300 Kč ročně.

3.3 Daň z příjmů právnických osob

Druhou přímou daní uvalenou na příjmy poplatníků, jimiž jsou tentokrát právnické osoby, je daň z příjmů právnických osob. Objevují se názory, že je tato daň nesmyslná a nevhodná a měla by být zrušena, to se ovšem v blízké budoucnosti pravděpodobně nestane.¹

3.3.1 Předmět a základ daně

Předmětem daně z příjmů právnických osob (DPPO) jsou příjmy nebo výnosy z veškeré činnosti nebo z nakládání s veškerým majetkem s výjimkou osvobozených příjmů (jedná se např. o členské příspěvky, příjmy z cenově regulovaného nájemného, podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, jsou-li použity k doplnění vkladu sníženého o podíly na ztrátách do původní výše, a další – všechny osvobozené příjmy jsou uvedeny v § 19 ZDP). U poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání (tzv. nevýdělečné nebo neziskové organizace), jsou předmětem daně příjmy z reklam, z členských příspěvků a z nájemného. Stejně jako v případě DPFO i zde zákon vymezuje příjmy, které nejsou předmětem daně – jejich kompletní výčet obsahuje § 18 ZDP.

Všechny právnické osoby, které mají na území České republiky své sídlo nebo zde podnikají či provozují jinou činnost, jsou podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, povinny vést účetnictví. Z této povinnosti vychází i postup pro zjištění základu daně z příjmů právnických osob, kdy se základ daně u poplatníků, kteří vedou účetnictví, zjišťuje z výsledku hospodaření (VH) bez vlivu Mezinárodních účetních standardů. U poplatníků, kteří účetnictví nevedou, se vychází z rozdílu mezi příjmy a výdaji.

¹ ZEMÁNEK Josef. Nastal čas zrušit daň z příjmů právnických osob [online]. [cit. 2013-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.euroekonom.cz/analyzy-clanky.php?type=jz-dpo>

Zdaňovacím obdobím u DPPO může být kalendářní nebo hospodářský rok, období od rozhodného dne fúze nebo účetní období, pokud je delší než po sobě jdoucích 12 měsíců.

3.3.2 Transformace na základ daně

Zjištěný výsledek hospodaření před zdaněním (nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji) je následně nutné upravit (transformovat) na základ daně, toho se docílí přičtením a odečtením určitých položek. K výsledku hospodaření se přičtou nedaňové náklady zahrnuté do VH (§ 25), kterými jsou náklady na reprezentaci, dary, manka a škody nad přijaté náhrady, cestovné nad limit aj. Odečtou se naopak nezdaňované příjmy, které dosud VH zvyšovaly, těmi mohou být osvobozené příjmy dle § 19 a příjmy nezahrnované do základu daně dle § 23 odst. 4 (např. výnosy zdaňované srážkovou daní).

Takto transformovaný VH se dále sníží o odčitatelné položky dle § 34 a položky snižující základ daně (ZD) podle § 20 ZDP, jimiž jsou např. daňová ztráta, výdaje (náklady) na projekty výzkumu a vývoje nebo dary. U darů se jedná o odečet od ZD sníženého o ztrátu podle § 34 ZDP, kdy minimální hodnota darů činí alespoň 2 000 Kč a v úhrnu lze odečíst maximálně 5 % ze ZD – avšak v případě poskytnutí darů středním školám, vyšším odborným školám, vysokým školám a veřejným výzkumným institucím lze ZD snížit nejvýše o dalších 5 %.

3.3.3 Slevy na dani

Právnícké osoby nemají tak široké možnosti uplatnění slev na dani jako osoby fyzické. V zásadě existují pouze dva druhy slev, které mohou společnosti využít. Prvním druhem je sleva za zaměstnance se zdravotním postižením, která může být uplatněna ve výši 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením, a sleva za zaměstnance s těžším zdravotním postižením, která je stanovena částkou 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením. Pokud je výsledkem průměrného ročního přepočteného počtu těchto zaměstnanců desetinné číslo, uplatní poplatník poměrnou část slevy. Druhým typem slevy je zvláštní sleva pro poplatníky, kterým byl poskytnut příslib investiční pobídky podle zvláštního právního předpisu.

3.4 Různé formy podnikání

Obchodní zákoník definuje podnikání jako soustavnou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Na samotném začátku podnikání je třeba rozhodnout, jaká forma podnikání je pro poplatníka nejvhodnější a nejvýhodnější. V zásadě je podnikání možno rozdělit podle toho, zda poplatník podniká jako fyzická či jako právnická osoba, v tomto ohledu existují tři hlavní varianty: podnikání jako živnostník (OSVČ), podnikání formou obchodní společnosti, které se dělí na osobní společnosti (v. o. s. nebo k. s.) a kapitálové společnosti (s. r. o. nebo a. s.). Každá z těchto variant má své výhody i nevýhody, o nichž bude pojednáno níže.

3.4.1 Osoby samostatně výdělečně činné

Osobou samostatně výdělečně činnou (OSVČ) se stává fyzická osoba, která má příjmy z podnikání nebo z jiné samostatné výdělečné činnosti podle § 7 ZDP. V závislosti na předmětu podnikání je nutné vlastnit živnostenské nebo jiné oprávnění. Registrace živnosti se provede pomocí jednotného registračního formuláře na živnostenském úřadě. Jakmile poplatník splní všechny zákonem stanovené podmínky, provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku (do 5 pracovních dnů).

Tento způsob podnikání s sebou nese určité výhody i nevýhody. Nespornou výhodou může být menší náročnost na kapitál, menší administrativní zatížení (zejména v případech, kdy podnikatel nemusí být zapsán v obchodním rejstříku a může tak vést pouze daňovou evidenci s možností uplatnění výdajových paušálů) nebo poměrně velká svoboda při rozhodování (podnikatel – fyzická osoba se nemusí ohlížet na orgány společnosti, společníky nebo akcionáře, navíc plně rozhoduje o svém zisku po zdanění, jelikož při vedení daňové evidence nemusí tvořit zákonné fondy). Z druhé strany má takovéto podnikání i značné nevýhody. Pravděpodobně největší nevýhodou je neomezené ručení, tedy fakt, že podnikatel ručí za své závazky celým svým majetkem. Další nevýhodou představuje horší přístup k cizím zdrojům (např. bankovním úvěrům) nebo nutnost povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

3.4.2 Osobní společnosti

Osobní společnosti, mezi které se řadí veřejná obchodní společnost a komanditní společnost, jsou prvním druhem obchodních společností, kde se společníci osobně zúčastňují podnikání. V podstatě se jedná o hybridní formu mezi podnikem jednotlivce (OSVČ) a kapitálovými společnostmi. Od kapitálových společností se tento typ podnikání liší v několika zásadních bodech: společníci v osobních společnostech obvykle ručí za závazky společnosti neomezeně (společně a nerozdílně celým svým majetkem), dále nejsou povinné vklady do společnosti (výjimku tvoří komanditisté v komanditní společnosti) a není stanovena ani minimální výše základního kapitálu. Celkově však není tato forma podnikání v České republice příliš rozšířená.

Veřejná obchodní společnost (v. o. s.) je typickým příkladem osobní společnosti. Pro založení jsou potřeba alespoň dvě fyzické či právnické osoby (nebo jejich kombinace), základní kapitál není nutné vytvářet. Vedení společnosti je v rukou všech společníků – statutárním orgánem je tak každý společník, není-li ve společenské smlouvě stanoveno jinak. Dosažený zisk i ztráta se mezi společníky dělí rovným dílem.

Pro založení **komanditní společnosti** (k. s.) platí stejná pravidla jako u v. o. s. Rozdíl je v tom, že v k. s. existují dva typy společníků – komanditisté a komplementáři. Při založení musí být zastoupeny oba typy společníků. Minimální výše základního kapitálu není stanovena, avšak komanditista je povinen vložit vklad v hodnotě alespoň 5 000 Kč, s tím se pojí i omezené ručení, kdy komanditisté ručí za závazky společnosti pouze do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku. Komplementáři se na druhou stranu starají o kompletní řízení firmy a vztahuje se na ně neomezené ručení.

3.4.3 Kapitálové společnosti

Třetím typem podniků jsou kapitálové společnosti – společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Na rozdíl od obou předchozích forem podnikání společníci v kapitálových společnostech neručí za závazky společnosti neomezeně, ale pouze do výše svého vkladu. Společnost s ručením omezeným i akciová společnost musí povinně vytvářet zákonný rezervní fond ze zisku. Kapitálové společnosti charakterizuje také to, že u společníků není vyžadována jejich osobní účast na vedení společnosti – společníci uplatňují svůj vliv

prostřednictvím zákonem předepsaných orgánů společnosti. Obchodní zákoník stanovuje minimální výši základního kapitálu i minimální hodnotu vkladu společníka. Tyto společnosti vznikají zápisem do obchodního rejstříku.

Jednodušším typem kapitálových společností jsou **společnosti s ručením omezeným** (s. r. o.). K založení postačí jedna fyzická nebo právnická osoba, počet společníků je omezen na 50. Minimální výše základního kapitálu musí činit alespoň 200 000 Kč, nejnižší možný vklad každého společníka je přitom 20 000 Kč. Je-li společnost založena pouze jedním společníkem, musí být před zápisem do obchodního rejstříku splacen základní kapitál v plné výši, v ostatních případech stačí splatit 30 % ze všech peněžitých vkladů, celkem však nejméně 100 000 Kč (nepeněžitě vklady musí být splaceny zcela). Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, statutárním orgánem je jednatel (může jich být i více).

V případě **akciové společnosti** (a. s.) se jedná o kapitálovou společnost, ve které je základní kapitál rozvržen na určitý počet akcií se stanovenou jmenovitou hodnotou. Akciovou společnost může založit nejméně jedna právnická nebo dvě fyzické osoby, maximální počet akcionářů není nijak omezen. Akcionáři neručí za závazky společnosti. Nejnižší možná hodnota základního kapitálu u a. s. s neveřejnou nabídkou akcií musí činit alespoň 2 000 000 Kč (u a. s. s veřejnou nabídkou akcií se základní kapitál potřebný pro vznik společnosti zvyšuje na 20 000 000 Kč). Pro zápis do obchodního rejstříku je potřeba splatit minimálně 30 % jmenovité hodnoty všech akcií a případné emisní ážio, což je rozdíl mezi tržní hodnotou akcie (emisním kursem) a její jmenovitou hodnotou. Nejvyšším orgánem je i v případě akciové společnosti valná hromada, která obvykle volí představenstvo (statutární orgán) a dozorčí radu (nejvyšší kontrolní orgán).

3.5 Stanovení daňové povinnosti

Daňová povinnost se stanovuje odlišně pro fyzické a právnické osoby, jak bylo teoreticky popsáno v předchozích částech práce. Cílem této podkapitoly bude porovnání výpočtu daně z příjmů podnikatele – fyzické osoby (OSVČ) a právnické osoby (s. r. o.) při zohlednění možných variant vedení daňové evidence a účetnictví. Pro lepší možnost srovnání budou u zjednodušených příkladů a výpočtů pro fyzickou i právnickou osobu použity stejné údaje o příjmech a výdajích.

3.5.1 Daňová povinnost u OSVČ

U osob samostatně výdělečně činných je možné setkat se se třemi možnými případy, které ovlivní výpočet daňové povinnosti. Při splnění podmínky, kdy podnikatel nemá zákonem danou povinnost vést účetnictví (a nevede ho ani dobrovolně), postačí podnikateli – fyzické osobě, když bude vést tzv. daňovou evidenci, která dle § 7b ZDP musí obsahovat údaje o příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně, a majetku a závazcích. Formu ani způsob vedení daňové evidence neupravuje žádný právní předpis a záleží tedy pouze na podnikateli, jakou formu evidence si zvolí. Musí být zvolena taková forma vedení daňové evidence, při které bude zajištěna průkaznost této evidence, což znamená, že veškeré údaje evidované pro zjištění základu daně jsou pravdivé, podložené příslušnými doklady a byly vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. (Hakalová, 2008)

- **Zjednodušená evidence – výdaje uplatňované procentem z příjmů**

Nejjednodušší možný případ nastává ve chvíli, kdy se podnikatel rozhodne uplatňovat výdaje pouze paušálem (výdaje uplatňované procentem z příjmů jsou upraveny v § 7 odst. 7 a 8 ZDP). Je však nutné počítat s tím, že při uplatnění výdajů procentem z příjmů jsou v paušálu zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. Podnikateli v tomto případě odpadá povinnost vedení některých knih a archivovat musí pouze doklady o příjmech a pohledávkách. Při takovémto uplatnění výdajů je nutné vést zejména záznamy o příjmech, evidenci pohledávek, evidenci hmotného a nehmotného majetku, který lze odepisovat (přičemž nehmotný majetek je v daňové evidenci možné daňově uplatnit ihned při jeho pořízení a bez ohledu na cenu, jak je patrné z § 24 odst. 2 písm. zn) ZDP), a průkaznou evidenci DPH, pokud je podnikatel plátcem této daně.

Ve spojitosti s výdaji uplatňovanými procentem z příjmů lze vyjmenovat některé výhody a nevýhody, které s sebou tento způsob uplatňování výdajů přináší. Výhodou uplatňování paušálních výdajů je například menší administrativní zátěž podnikatele i státu, možnost uplatnění vyšších než skutečných nákladů (od roku 2013 je však třeba počítat s omezením některých paušálů, jak již bylo zmíněno v kapitole 3.2.1), úspora času i minimalizace vzniku chyb (odpadá potřeba třídění výdajů a nákladů na daňově uznatelné a neuznatelné, což později ovlivňuje základ daně). Jako nevýhodu se dá chápat nutnost úpravy

základu daně předchozího zdaňovacího období při každé změně způsobu uplatňování výdajů nebo fakt, že pokud během zdaňovacího období, ve kterém dochází k uplatňování paušálu, skutečné výdaje převýší výdaje procentem z příjmů (nebo dokonce příjmy samotné), přijde podnikatel o možnost vyššího snížení základu daně (a navíc při vzniku ztráty nebude možné snížit základ daně podle § 34 ZDP prostřednictvím uplatnění daňové ztráty v následujících letech). Velkou nevýhodou pro podnikatele, kteří jsou plátcí DPH, navíc představuje skutečnost, že chtějí-li i nadále uplatňovat nárok na odpočet daně na vstupu, nevyhnou se archivaci daňových dokladů a evidování výdajů, u kterých jsou povinni nárok na odpočet doložit. Plátcí DPH tak ve své podstatě nemohou využít jednu z hlavních předností paušálních výdajů, tedy zjednodušení administrace při vedení evidence. Od začátku roku 2013 navíc vešla v platnost nová úprava zákona, která vylučuje uplatnění daňové slevy na manželku a na dítě v těch případech, kdy poplatník uplatňuje výdaje procentem z příjmů – toto omezení se týká poplatníků, jejichž součet dílčích základů daně, u kterých jsou uplatňovány výdaje paušálem, je vyšší než 50 % celkového základu daně. Přechod na výdajové paušály je proto třeba mimo jiné důkladně promyslet, jelikož ne vždy se to musí vyplatit.

Ilustrační příklad: Daňový poradce uplatňuje výdaje procentem z příjmů podle § 7 odst. 7 písm. c) ZDP ve výši 40 % ze svých příjmů. V roce 2013 dosáhl příjmů podle § 7 odst. 1 písm. c) ve výši 4 000 000 Kč. Podnikatel uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP v částce 24 840 Kč.

Tab. 3.1 Výdaje procentem z příjmů

	Rok 2012	Rok 2013
Příjmy z podnikání	4 000 000 Kč	4 000 000 Kč
Výdaje dle § 7 odst. 7 písm. c)	1 600 000 Kč	800 000 Kč
Základ daně	2 400 000 Kč	3 200 000 Kč
Daň (15 %)	360 000 Kč	480 000 Kč
Solidární zvýšení daně dle § 16a	–	137 030 Kč
Celková výše daně	360 000 Kč	617 030 Kč
Daň po slevách	335 160 Kč	592 190 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z příkladu je vidět výrazný rozdíl mezi rokem 2012 a 2013. Z Tab. 3.1 vyplývá, že v roce 2013 již nejsou paušální výdaje stejně výhodné, jako tomu bylo v letech minulých. Zavedení maximální částky paušálních výdajů spolu s aplikací solidárního zvýšení daně (platí

pro příjmy vyšší než 48násobek průměrné mzdy, tedy 1 242 432 Kč) výrazně zvýšilo daňovou povinnost poplatníka, a to až o 257 030 Kč. V přepočtu na procenta činí meziroční zvýšení daňové povinnosti 76,69 %. Pokud by se chtěl podnikatel vyhnout placení daně, bylo by v tomto zjednodušeném případě možné dosáhnout nulové daňové povinnosti ve chvíli, kdy by se jeho příjmy rovnaly 276 000 Kč.

- **Daňová evidence**

Druhou variantou je vedení klasické daňové evidence s uplatňováním skutečně vynaložených výdajů. Daňovou evidenci podle § 7b ZDP mohou vést fyzické osoby, které nejsou zapsané v obchodním rejstříku, jejich obrat nepřesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok 25 000 000 Kč a nevztahuje se na ně ani žádná jiná povinnost pro vedení účetnictví. Princip daňové evidence spočívá v oddělené evidenci o peněžním hospodaření od evidence majetku a závazků. Jak již bylo zmíněno, žádný zákon neupravuje formu ani způsob vedení daňové evidence, je proto možné vést ji např. ručně nebo ve specializovaném softwaru. Pro potřeby evidence se vedou převážně následující knihy: deník příjmů a výdajů (tzv. peněžní deník), kniha pohledávek, kniha závazků, evidence DPH, kniha (karty) dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, kniha (seznam) drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, kniha (skladové karty) zásob, kniha cenin, kniha evidence jízd, mzdová agenda a další. Je na podnikateli, které z těchto knih použije, pokud pro ně má náplň, musí však být umožněno správné vykazání údajů potřebných pro výpočet daně z příjmů (zejména pak daňových příjmů a výdajů), důkazní břemeno totiž nese poplatník.

Z pohledu zjišťování základu daně je pro podnikatele nejdůležitější správné zařazení příjmů a výdajů. Posouzení, zda je daný příjem nebo výdaj daňově uznatelný či nikoliv, později přímo ovlivní základ daně, kterým je rozdíl mezi daňovými příjmy a výdaji vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Na rozdíl od předchozího případu, kdy podnikatel uplatňuje paušální výdaje, umožňuje vedení klasické daňové evidence např. uplatnění i tzv. zřizovacích výdajů – výdajů, které vznikly před samotným zahájením podnikatelské činnosti a které souvisí se založením a vznikem podnikání (např. výdaje na cestovné, konzultace, soudní a notářské poplatky, nákup kolků, poplatky za živnostenský list nebo koncesní listinu a další – nemůže se však jednat o výdaje na pořízení dlouhodobého majetku). Zřizovací výdaje musí být doloženy doklady a podnikatel je může zahrnout do výdajů daňových buď hned na začátku podnikání (po otevření evidence příjmů a výdajů), nebo až na konci zdaňovacího období v rámci uzávěrkových úprav.

Ilustrační příklad: Daňový poradce vede pro účely podnikání daňovou evidenci podle § 7b ZDP. V roce 2013 dosáhl daňových příjmů podle § 7 odst. 1 písm. c) ve výši 4 000 000 Kč a daňových výdajů dle § 24 ve výši 1 000 000 Kč. Podnikatel uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP v částce 24 840 Kč.

Tab. 3.2 Daňová evidence

Rok 2013	
Příjmy z podnikání	4 000 000 Kč
Výdaje dle § 24	1 000 000 Kč
Základ daně	3 000 000 Kč
Daň (15 %)	450 000 Kč
Solidární zvýšení daně dle § 16a	123 030 Kč
Celková výše daně	573 030 Kč
Daň po slevách	548 190 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Přestože jsou skutečné výdaje v Tab. 3.2 ve srovnání s předchozím případem (viz rok 2013 v Tab. 3.1) vyšší pouze o 200 000 Kč, daň se vlivem menšího základu daně, který přímo ovlivňuje i výpočet solidárního zvýšení daně, snížila o 44 000 Kč (z toho 14 000 Kč tvoří úspora na solidárním zvýšení daně). Aby bylo i zde možné docílit nulové daňové povinnosti, musel by být rozdíl mezi příjmy a výdaji maximálně 165 000 Kč (platí pouze v tomto zjednodušeném příkladě).

• Účetnictví

Další možnost představuje vedení účetnictví, které bylo v minulosti označováno jako podvojně. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje v § 1 odst. 2, kdo se stává tzv. účetní jednotkou, tedy právnickou nebo fyzickou osobou s povinností vést účetnictví. U fyzických osob se jedná o:

- podnikatele, kteří jsou zapsáni v obchodním rejstříku – a to buď na vlastní žádost, nebo pokud jejich příjmy (výnosy) snížené o daň z přidané hodnoty překročí za dvě po sobě jdoucí období částku 120 000 000 Kč,
- podnikatele, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty (§ 4a) přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,

- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí (dobrovolně),
- podnikatele, kteří jsou účastníky sdružení fyzických osob bez právní subjektivity podle zvláštního právního předpisu, pokud alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení účtuje v soustavě účetnictví podle zákona o účetnictví – pokud je tedy některý z účastníků účetní jednotkou, musí i ostatní účastníci přejít z vedení daňové evidence na účetnictví,
- ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis.

Fyzické osoby, které vedou účetnictví, navíc mají možnost vést ho ve zjednodušeném rozsahu, umožní-li jim to zákon o účetnictví.

Na rozdíl od daňové evidence, která podnikateli ponechává výraznou volnost, je účetnictví striktně vymezeno a upraveno zákonem. Při vedení účetnictví v České republice je nutné řídit se třemi právními předpisy: zákonem o účetnictví, vyhláškou Ministerstva financí a Českými účetními standardy. Účetní jednotky musí vést účetnictví ode dne svého vzniku (nebo v případě přechodu na účetnictví od doby zápisu do obchodního rejstříku) až do chvíle svého zániku (nebo výmazu z obchodního rejstříku). Účtuje se o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv a také o nákladech a výnosech a o hospodářském výsledku. Účetnictví musí být správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a musí být vedeno způsobem, který zaručuje trvalost účetních záznamů. Na základě účetních dokladů se účetní případy zaznamenávají do účetních knih. V účetnictví se účtuje v následujících knihách: v deníku, hlavní knize, knize analytických účtů a knize podrozvahových účtů.

Hlavní rozdíl mezi účetnictvím a daňovou evidencí je ve stanovení výsledku hospodaření. Hospodářský výsledek v účetnictví představuje rozdíl mezi výnosy a náklady, ne mezi příjmy a výdaji. Účetnictví se od daňové evidence odlišuje také způsobem zápisu účetních případů. Princip účetnictví závisí na souvztažném zápisu na dva různé účty (tzv. princip podvojnosti) – to znamená, že každá hospodářská operace zákonitě vyvolá změnu na dvou různých účtech.

Ilustrační příklad: Daňový poradce vede pro účely podnikání účetnictví podle zákona o účetnictví. V roce 2013 dosáhl výnosů z podnikání ve výši 4 000 000 Kč a daňově uznatelné náklady podle § 24 ZDP činily 1 000 000 Kč. Podnikatel uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP ve výši 24 840 Kč.

Tab. 3.3 Účetnictví (FO)

Rok 2013	
Výnosy z podnikání	4 000 000 Kč
Náklady dle § 24	1 000 000 Kč
Základ daně	3 000 000 Kč
Daň (15 %)	450 000 Kč
Solidární zvýšení daně dle § 16a	123 030 Kč
Celková výše daně	573 030 Kč
Daň po slevách	548 190 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Na první pohled vypadá výpočet v Tab. 3.3 stejně jako při vedení daňové evidence (Tab. 3.2). Ve skutečnosti by ovšem nastal rozdíl v zachycení příjmů a výnosů, jelikož v účetnictví se výnosy zachytí již při vzniku pohledávky (např. vystavení faktury za služby: na straně MD účet 311 a na straně D účet 602) a na rozdíl od příjmů v daňové evidenci tak vstupují do výsledku hospodaření ještě před skutečným příjmem peněžních prostředků. V daňové evidenci je předmětem daně teprve příjem plynoucí z pohledávky, který vzniká až při samotné úhradě (v účetnictví by se situace zaznamenala na účet 221 na straně MD a účet 311 na straně D). Ve výsledku to tedy znamená, že zjištěný výsledek hospodaření (resp. základ daně) se v daňové evidenci a v účetnictví může lišit.

3.5.2 Daňová povinnost u s. r. o.

U právnických osob je situace úplně jiná – všechny právnické osoby mají povinnost vést účetnictví. Tato povinnost vyplývá z již zmiňovaného § 1 odst. 2 zákona o účetnictví, ve kterém je stanoveno, na které subjekty se zákon vztahuje. Pro právnické osoby platí ustanovení, že účetnictví vedou ty právnické osoby, které mají své sídlo na území České republiky.

Některé právnické osoby (stejně jako dříve zmíněné fyzické osoby, které vedou účetnictví) mohou dle zákona o účetnictví vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Jedná se zejména o občanská sdružení, církve, obecně prospěšné společnosti, nadační fondy nebo příspěvkové organizace a další. Tyto účetní jednotky tak mohou dle § 13a zákona o účetnictví omezit účtový rozvrh pouze na účtové skupiny, dále mohou například spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize (vznikne tak tzv. americký deník) nebo nemají povinnost

vést knihu analytických a podrozvahových účtů. Navíc je možné sestavovat účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu.

Ilustrační příklad: Daňový poradce podniká ve společnosti s ručením omezeným, která shodně se zákonem o účetnictví vede pro účely podnikání účetnictví. V roce 2013 dosáhla společnost výnosů z podnikání ve výši 4 000 000 Kč a daňově uznatelné náklady podle § 24 ZDP byly v celkové výši 1 000 000 Kč.

Tab. 3.4 Účetnictví (PO)

Rok 2013	
Výnosy z podnikání	4 000 000 Kč
Náklady dle § 24	1 000 000 Kč
Základ daně	3 000 000 Kč
Daň (19 %)	570 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V případě výpočtu v Tab. 3.4 je daň vyšší než u podnikatelů – fyzických osob, což je způsobeno jednak vyšší sazbou daně z příjmů a jednak i omezenou možností uplatnění slev (v zásadě je možné použít pouze slevu na zaměstnance se zdravotním postižením). Z druhé strany mají momentálně právnické osoby výhodu v tom, že se na ně nevztahuje ustanovení zákona o daních z příjmů o solidárním zvýšení daně. Dále musí společník ve s. r. o. počítat s tím, že bude-li si chtít nechat vyplátit podíl na zisku společnosti, bude tento podíl zdaněn dvakrát. Nejdříve se zdaní samotný zisk společnosti (sazba 19 %) a teprve ze zisku po zdanění se mohou vyplácet podíly na zisku, které jsou ovšem opět zdaněny, tentokrát srážkovou daní (15 %). Ve výsledku tak činí reálně zaplacená daň při výplatě podílu společníka 31,15 % (12,15 % je tvořeno srážkovou daní, 19 % je tvořeno DPPO). V případě, kdy by si společník vyplácel klasickou mzdu, pak musí počítat s tím, že tato mzda podléhá odvodům sociálního a zdravotního pojištění i klasické dani z příjmů fyzických osob.

3.6 Rozhodovací metody a jejich využití při porovnávání daňového zatížení

V následující kapitole bude při použití metody vícekritériálního hodnocení (konkrétně Fullerovy metody párového porovnání) zjištěna důležitost vybraných kritérií v souvislosti

s různými variantami podnikání poplatníka – OSVČ a společníka ve společnosti s ručením omezeným (malé nebo střední podnikání). Fotr (2010) zmiňuje přednosti metod vícekritériálního hodnocení variant, které:

- umožňují rozhodovateli posuzovat varianty vzhledem k vybraným kritériím,
- nutí rozhodovatele, aby explicitně vyjádřil svoje chápání důležitosti jednotlivých kritérií,
- činí proces hodnocení variant transparentním a srozumitelným i pro ostatní subjekty, kterých se volba varianty dotýká.

Fullerova metoda párového porovnání je založena na principu vzájemného porovnání kritérií a zjištění počtu preferencí každého kritéria vzhledem ke všem ostatním kritériím souboru. Na samotném začátku je nutné vybrat si varianty a kritéria, která budou s jednotlivými variantami porovnávána. Následně se vyjádří a stanoví váhy vybraných kritérií hodnocení, což se provede sestavením tzv. Fullerova trojúhelníku (viz Tab. 3.5). Smyslem Fullerova trojúhelníku je výpočet vah (důležitosti) jednotlivých kritérií.

Tab. 3.5 Fullerův trojúhelník pro zjišťování preferencí kritérií

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	...	K _n	Počet preferencí	Výsledné váhy
K ₁		1	0	...	1		
K ₂			0	...	0		
K ₃					0		
...					...		
K _{n-1}					1		
K _n							

Zdroj: FOTR, Jiří. Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje. 2. vyd., 2010, vlastní zpracování

U každé dvojice kritérií musí rozhodovatel určit, zda je pro něj důležitější kritérium uvedené v řádku (zapiše se 1) nebo ve sloupci (zapiše se 0). Počet preferencí (f_i) každého kritéria se následně stanoví jako součet jedniček v řádku daného kritéria a součet nul v souvisejícím sloupci. (Fotr, 2010)

Podle počtu preferencí každého kritéria se dále vypočte jeho normovaná váha (v_i) podle vzorce

$$v_i = \frac{f_i}{\sum_{i=1}^n f_i}, \quad (3.1)$$

z toho celkový počet uskutečněných srovnání je dán výrazem

$$\sum_{i=1}^n f_i = \frac{n \cdot (n-1)}{2}, \quad (3.2)$$

kde v_i značí normovanou váhu i -tého kritéria, f_i značí počet preferencí i -tého kritéria a n je celkový počet kritérií.

„Určitou nevýhodou stanovení vah kritérií v metodě párového srovnávání podle vztahu (3.1) je, že pokud počet preferencí určitého kritéria je nulový, bude nulová i jeho váha, i když se nejedná o zcela bezvýznamné kritérium. Proto se někdy uplatňuje pro stanovení vah kritérií jiný vztah, který spočívá ve zvýšení počtu preferencí u každého kritéria o jednu.“ (Fotr, 2010, s. 168) V tomto případě se musí vztah pro výpočet poupravit drobnou korekcí, a to:

$$v_i = \frac{f_i + 1}{n + \sum_{i=1}^n f_i}. \quad (3.3)$$

4 Vliv daně z příjmů na podnikání

V poslední kapitole bude zkoumán vliv daně z příjmů na různé druhy podnikání. V této souvislosti bude použito východisko popsané v kapitole 3.6 spolu s výpočty daňového zatížení pomocí efektivní daňové sazby.

4.1 Možnosti daňové optimalizace

Daňové zákony umožňují využití určitých legálních možností a postupů, které u daňového poplatníka ve výsledku vedou k úspoře jeho finančních prostředků a minimalizaci daňové povinnosti. Tyto postupy se mohou lišit podle právní formy podnikání.

4.1.1 Daňová optimalizace u fyzických osob

Osoby samostatně výdělečně činné mají poměrně rozsáhlé možnosti, jak si snížit svou výslednou daňovou povinnost. Zde jsou vybrané čtyři potenciální způsoby, kterými lze dosáhnout optimálnějšího zdanění příjmů.

- **Paušální výdaje**

Jedním ze základních způsobů optimalizace daňové povinnosti u podnikatelů – fyzických osob je použití paušálních výdajů. Obecně je však nutné zvážit, zda je přechod na výdaje uplatňované procentem z příjmů v dané situaci pro podnikatele výhodný, a to i z toho důvodu, že dosahuje-li podnikatel více druhů příjmů podle § 7 ZDP, musí pro všechny tyto příjmy použít stejný způsob uplatňování výdajů. V kapitole 3.5.1 již bylo podrobněji pojednáno o možných výhodách i nevýhodách tohoto způsobu uplatňování výdajů, proto by bylo zbytečné opakovat již jednou uvedené informace.

Úsporu na daních může poskytnout i přechod na paušální výdaje na dopravu podle ustanovení zákona o daních z příjmů, konkrétně § 24 odst. 2 písm. zt). Maximální měsíční částka paušálu na jedno silniční motorové vozidlo, které je využíváno pouze pro účely podnikání, činí 5 000 Kč (pokud je vozidlo využíváno i pro jiné účely, sníží se paušál na 4 000 Kč za kalendářní měsíc). Tento postup je výhodný zejména ve chvíli, kdy je firemní vozidlo využíváno pouze s minimálními skutečnými výdaji.

- **Daňové odpisy**

Vhodné použití odpisů je dalším způsobem, jak lze snížit základ daně. Kromě rozhodnutí o tom, zda budou použity odpisy rovnoměrné nebo zrychlené, by se nemělo zapomínat na možnost zvýšení vstupní ceny v prvním roce odpisování, pokud je poplatník prvním vlastníkem majetku. Podmínkou je zařazení majetku do 1., 2. nebo 3. odpisové skupiny. Odpis v prvním roce je možné zvýšit o 20, 15 nebo 10 % v závislosti na typu majetku. Podrobnější postup výpočtu a další informace obsahuje § 31 ZDP (pro rovnoměrné odpisy) a § 32 ZDP (pro zrychlené odpisy). Opačnou situací je dobrovolné použití nižší odpisové sazby u rovnoměrných odpisů, což sníží roční výši uplatněných odpisů.

V souvislosti s odpisy je možné také jejich přerušení, nezáleží přitom na zvoleném způsobu odpisování. Zákon o daních z příjmů totiž uvádí, že poplatník není povinen daňové odpisy uplatnit. V § 26 odst. 8 ZDP je uvedeno, že znovu pokračovat v odepisování je nutné takovým způsobem, jako by k přerušení vůbec nedošlo – podmínkou ovšem je, že v době přerušení nebyly uplatňovány výdaje paušální částkou.

- **Příjmy a výdaje v daňové evidenci**

Podnikatelé, kteří vedou pro účely podnikání pouze daňovou evidenci, mohou ke konci roku poměrně snadno ovlivnit svůj výsledný základ daně. Toho lze docílit dvěma způsoby. Prvním z nich je doba splatnosti vystavovaných faktur – pokud podnikatel vidí, že by mu vystavená faktura (resp. příjem z ní plynoucí) ke konci roku zbytečně zvýšila základ daně, může nastavit splatnost faktury tak, aby příjem obdržel až v příštím zdaňovacím období. Druhý způsob pak funguje na poněkud odlišném principu, kdy podnikatel může na konci roku rozhodnout např. o nákupu zásob, které budou použity v příštím roce, ale vynaložené výdaje sníží základ daně ještě ve stávajícím zdaňovacím období.

- **Spolupracující osoby**

Dalším nástrojem daňové optimalizace je použití institutu spolupracující osoby. Za spolupracující osoby se považuje druhý z manželů a ostatní osoby žijící ve společné domácnosti (děti jako spolupracující osoby však musí mít ukončenou povinnou školní docházku). Smyslem tohoto kroku je rozdělení části příjmů a výdajů na spolupracující osobu, zákon přitom dovoluje rozdělit maximálně 50 % dosažených příjmů a výdajů, nejvýše však 45 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce (roční maximum je tak 540 000 Kč).

Křemen (2013) zmiňuje tři daňově výhodné případy spolupráce. Prvním z nich je situace, kdy druhý z manželů nemá zdanitelné příjmy a přichází tak o možnost uplatnění slev na dani a odpočtů od základu daně, což se při převedení části příjmů a výdajů může změnit. Druhým případem je stav, kdy spolupracující osoba zdanitelné příjmy má, ale základ daně je nízký a neumožňuje tak využití plného potenciálu slev na dani a odpočtů. Poslední situací je převedení části daňové ztráty na spolupracující osobu s vyšším základem daně, což sníží daňové zatížení této spolupracující osoby.

Nevýhodou rozdělení příjmů na spolupracující osoby je to, že během využívání tohoto zákonného prostředku není možné zároveň uplatňovat i slevu na manželku s nízkými příjmy (§ 35ba odst. 1 písm. b) ZDP) nebo daňové zvýhodnění na vyživované dítě (§ 35c ZDP). Dále je u spolupracující osoby třeba počítat i s případným vznikem nutnosti platit sociální a zdravotní pojištění.

4.1.2 Daňová optimalizace u právnických osob

Právnické osoby nemají tak široké možnosti optimalizace jako osoby fyzické, přesto se však určité způsoby, jak ušetřit, najdou.

- **Odpisy**

Také u právnických osob platí, že správné zvolení a použití odpisů pomáhá optimalizovat základ daně a daňovou povinnost. Například v případě záporného výsledku hospodaření (ztráty) je vhodné využít možnosti přerušení odpisování hmotného majetku. V běžných podmínkách by se pak podnikatelské subjekty měly rozhodnout pro takový druh odpisů, který bude nejvýhodnější vzhledem k předpokládaným výsledkům hospodaření a daňovým základům v příštích letech. Platí tak, že u rovnoměrných odpisů je odpis v prvním roce nejnižší a roční odpisy pro další roky jsou o něco vyšší (díky vyšším maximálním odpisovým sazbám) a za předpokladu, že nedojde ke změně vstupní ceny, stále stejné. U zrychlených odpisů je největší odpis ve druhém roce, následně pak roční odpisy postupně klesají – obecně lze říci, že při použití metody zrychleného odpisování se majetek promítne do nákladů dříve. Porovnání výpočtu u rovnoměrných a zrychlených odpisů je zobrazeno v Tab. 4.1, kde jako příklad poslouží odpis osobního automobilu (vstupní cena 200 000 Kč, 2. odpisová skupina, doba odpisování 5 let).

Tab. 4.1 Porovnání rovnoměrných a zrychlených odpisů

Rok	Rovnoměrné odpisy	Zůstatková cena	Zrychlené odpisy	Zůstatková cena
1.	$\frac{200\,000 \cdot 11}{100} = 22\,000$	178 000 Kč	$\frac{200\,000}{5} = 40\,000$	160 000 Kč
2.	$\frac{200\,000 \cdot 22,25}{100} = 44\,500$	133 500 Kč	$\frac{2 \cdot 160\,000}{6 - 1} = 64\,000$	96 000 Kč
3.	$\frac{200\,000 \cdot 22,25}{100} = 44\,500$	89 000 Kč	$\frac{2 \cdot 96\,000}{6 - 2} = 48\,000$	48 000 Kč
4.	$\frac{200\,000 \cdot 22,25}{100} = 44\,500$	44 500 Kč	$\frac{2 \cdot 48\,000}{6 - 3} = 32\,000$	16 000 Kč
5.	$\frac{200\,000 \cdot 22,25}{100} = 44\,500$	0 Kč	$\frac{2 \cdot 16\,000}{6 - 4} = 16\,000$	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

- **Daňové ráje**

Další možnost představuje přesun peněžních prostředků společnosti do daňových rájů za účelem zdanění v jiném státě s co nejnižší sazbou daně. Cílem tohoto přesunu tedy obvykle bývá zmenšení daňové zátěže a přístup k dalším výhodám, které daňové ráje poskytují (např. kvalitní bankovní služby, jednoduchost založení podnikání nebo stabilita ekonomického a politického prostředí). Mezi často používané daňové ráje patří například Kypr nebo Seychely.

- **Holding**

U větších společností je možné setkat se i s holdingem, což je spojení více firem s právní subjektivitou, kdy jediná společnost (tzv. holder) vlastní rozhodující podíl v ostatních firmách, čímž je prakticky řídí. V rámci holdingu pak může daňová optimalizace fungovat například na principu tzv. transfer pricingu (převodních cen), což je metoda daňového plánování používající mezi dvěma spřízněnými daňovými subjekty ceny, které jsou rozdílné od cen, které by platily při obchodních transakcích mezi nezávislými subjekty. Zjednodušeně pak celý koncept může vypadat tak, že dodávané zboží či služby poskytované jednou společností budou fakturovány přes druhou (dceřinou) společnost ve státě s výhodnější daňovou sazbou (např. v některém z daňových rájů), čímž dojde k úspoře na zaplacených daních.²

² SAGIT. Transfer pricing [online]. [cit. 2013-04-16]. Dostupné z WWW: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=157&typ=r&levelid=da_485.htm

4.2 Fullerova metoda párového srovnávání

Jak již bylo řečeno na konci třetí kapitoly, metody vícekritériálního hodnocení porovnávají vybraná kritéria v souvislosti s variantami, které mohou nastat. Pro potřeby této práce jsou to následující varianty malého a středního podnikání:

V₁ – poplatník podniká jako OSVČ a využívá paušální výdaje

V₂ – poplatník podniká jako OSVČ a pro účely podnikání vede daňovou evidenci

V₃ – poplatník podniká jako OSVČ a pro účely podnikání vede účetnictví s uplatňováním skutečných výdajů

V₄ – poplatník podniká jako OSVČ a pro účely podnikání vede účetnictví s uplatňováním paušálních výdajů

V₅ – poplatník podniká jako společník s. r. o. a společnosti je mu vyplácena mzda

V₆ – poplatník podniká jako společník s. r. o. a je mu vyplácen podíl na zisku společnosti

Jednotlivé varianty budou následně posuzovány z pohledu několika kritérií, které jsou popsány níže.

Náročnost vedení (K₁) popisuje administrativní a časovou náročnost podnikání. Určuje, jak složité je vedení dokumentace v dané variantě podnikání, tedy např. jaké druhy a množství knih musí podnikatel vést nebo kolik času mu vedení této dokumentace zabere.

Způsob a rozsah ručení (K₂) stanovuje, zda podnikatel ručí za svoje závazky (resp. za závazky společnosti) omezeně, tedy pouze do výše svého vkladu, nebo neomezeně. Se způsobem a rozsahem ručení se tak přímo pojí i míra podnikatelského rizika.

Uplatnění odpisů (K₃) – ne vždy je možné odpisy uplatnit, to platí zejména při použití paušálních výdajů dle § 7 odst. 7 ZDP, kdy je v částce paušálu zahrnuta také výše odpisů. Uplatňování odpisů se navíc liší podle jednotlivých forem vedení podnikatelské dokumentace, kdy v účetnictví jsou odpisy uplatňovány prostřednictvím nákladů (nákladový účet 551), zatímco v daňové evidenci fyzických osob se odpisy uplatňují teprve v daňovém přiznání k dani z příjmů fyzických osob, a to v Příloze č. 1 (řádek 106 v první části a dále v druhé části tabulka A a E).

Daňové zatížení (K_4) porovnává celkovou výši placených daní s příjmy nebo výnosy daňového subjektu. Pro účely této práce bude do daňového zatížení zahrnuta pouze daň z příjmů a placené pojistné.

Počáteční kapitál (K_5) je závazný pro subjekty podnikající formou některých právnických osob, ovšem ani osoby samostatně výdělečně činné se nevyhnou výdajům či nákladům spojeným se začátkem podnikání, které budou hradit ze svého počátečního vkladu do podnikání.

Počet zakladatelů (K_6) je důležitý zejména v případě právnických osob, kdy u některých typů společností je dle obchodního zákoníku požadován minimální počet zakladatelů (např. u veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti nebo i akciové společnosti, pokud ji zakládají pouze fyzické osoby). Nastat ale může i situace opačná, což platí pro společnosti s ručením omezeným, u kterých je stanoven také maximální počet zakladatelů.

Nejdříve je nutné sestavit matici absolutních užitností (viz Tab. 4.3), ve které jsou porovnávána vybraná kritéria (K_1 až K_6) s jednotlivými variantami (V_1 až V_6). K popisu kritérií je použito pětistupňové bodování důležitosti, které určuje důležitost vybraného kritéria pro danou variantu. Bodování je zobrazeno v Tab. 4.2:

Tab. 4.2 Bodování kritérií

Stupnice	Důležitost kritéria
1	Nedůležité
2	Méně důležité
3	Důležité
4	Více důležité
5	Nejdůležitější

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.3 Matice absolutních užitností

Varianta	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅	V ₆
K ₁	1	3	4	3	4	4
K ₂	5	5	5	5	3	3
K ₃	1	4	4	1	4	4
K ₄	3	3	3	3	4	2
K ₅	2	2	2	2	3	3
K ₆	1	1	1	1	2	2

Zdroj: vlastní zpracování

Z matice absolutních užitností je následně možné sestavit matici prostých užitností (viz. Tab. 4.4), která lépe zachycuje významnost každého kritéria v jednotlivých variantách. Postupováno je takovým způsobem, že nejdůležitějšímu kritériu je přiřazena hodnota 100, nejméně významnému kritériu hodnota 0, ostatní se přepočtou v příslušném poměru.

Tab. 4.4 Matice prostých užitností

Varianta	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅	V ₆
K ₁	25	75	100	75	100	100
K ₂	100	100	100	100	60	60
K ₃	25	100	100	25	100	100
K ₄	75	75	75	75	100	50
K ₅	67	67	67	67	100	100
K ₆	50	50	50	50	100	100

Zdroj: vlastní zpracování

Aby bylo možné zjistit vliv jednotlivých kritérií na možné varianty, je nejdříve nutné sestavit matici párového porovnání (viz. Tab. 4.5), která dovoluje určit počet preferencí každého kritéria (f_i), díky čemuž je možné vypočítat i jeho výslednou váhu (v_i). Výpočet této matice byl popsán v kapitole 3.6, stejně tak byly popsány i důvody použití korekce výpočtu podle vztahu (3.3) z důvodu zohlednění kritérií s nulovým počtem preferencí, a to v případě, kdy tato kritéria nejsou považována za zcela bezvýznamná.

Tab. 4.5 Matice párového srovnání

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	f _i	v _i
K ₁		0	0	0	0	1	1	0,095
K ₂			1	1	1	1	5	0,286
K ₃				0	1	1	3	0,190
K ₄					1	1	4	0,238
K ₅						1	2	0,143
K ₆							0	0,048

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním krokem je sestavení matice vážených užitností (viz. Tab. 4.6), ve které se zkombinují výsledné váhy kritérií (v_i) s maticí prostých užitností.

Tab. 4.6 Matice vážených užitností

Kritérium	v _i	V ₁	V ₂	V ₃	V ₄	V ₅	V ₆
K ₁	0,095	2,38	7,13	9,50	7,13	9,50	9,50
K ₂	0,286	28,60	28,60	28,60	28,60	17,16	17,16
K ₃	0,190	4,75	19,00	19,00	4,75	19,00	19,00
K ₄	0,238	17,85	17,85	17,85	17,85	23,80	11,90
K ₅	0,143	9,58	9,58	9,58	9,58	14,30	14,30
K ₆	0,048	2,40	2,40	2,40	2,40	4,80	4,80
TU	-	65,56	84,56	86,93	70,31	88,56	76,66

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledkem je celková užitnost (TU) každé varianty, která ukazuje, jak výhodná je daná varianta s ohledem na v ní uplatněná kritéria. Jako nejvýhodnější se tak jeví varianta V₅, ve které poplatník podniká jako společník s. r. o. a je mu vyplácena mzda, dále varianta V₃, ve které je poplatník osobou samostatně výdělečně činnou a vede účetnictví s uplatňováním skutečných nákladů, a varianta V₂ s vedením daňové evidence a uplatňováním skutečných výdajů. Pro další porovnání těchto tří variant poslouží srovnání jejich daňového zatížení. Nejméně výhodná je pak varianta V₁.

Při výpočtech daňového zatížení bude použit obecný vzorec (4.1) pro efektivní daňovou sazbu (ETR), která vyjadřuje procentní podíl daňové povinnosti na hrubých příjmech, z nichž je daňová povinnost počítána:

$$ETR = \frac{\text{daňová povinnost} + \text{pojistné}}{\text{hrubé příjmy}} \cdot 100. \quad (4.1)$$

Pro výsledkově nejlepší variantu V_5 bude uvažováno s roční hrubou mzdou ve výši 300 000 Kč (25 000 Kč měsíčně), pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem (6,5 % a 4,5 %) je v celkové výši 33 000 Kč, poplatník uplatňuje pouze základní slevu dle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP ve výši 24 840 Kč.

V tomto případě bude vzorec pro výpočet efektivní daňové sazby následující:

$$ETR = \frac{\text{daň po slevě} + \text{pojistné}}{\text{hrubá mzda}} \cdot 100. \quad (4.2)$$

Tab. 4.7 ETR u společníka se mzdou

Položka	Částka
Roční hrubá mzda	300 000 Kč
Pojistné placené zaměstnancem (11 %)	33 000 Kč
Superhrubá mzda	402 000 Kč
Daň	60 300 Kč
Daň po slevě	35 460 Kč
Efektivní daňová sazba (ETR)	22,82 %

Zdroj: vlastní zpracování

Ve skutečnosti se však dá předpokládat, že společníkovi s. r. o. bude pravděpodobně vyplacen také určitý podíl na zisku. Tato možnost je zvažována v Tab. 4.8, která ukazuje podíl zdanění u společníka, pokud je mu vyplácena mzda i podíl na zisku. Tab. 4.9 následně ukazuje efektivní daňovou sazbu společnosti při výplatě zmíněného podílu na zisku. Vstupní údaje pro společníka z předchozího příkladu platí i zde, vyplacený podíl je ve výši 300 000 Kč. Společnost má příjmy ve výši 4 000 000 Kč, výdaje ve výši 1 000 000 Kč, daň z příjmů právnických osob (DPPO) činí 570 000 Kč.

Výpočet efektivní daňové sazby u společníka je třeba upravit o srážkovou daň:

$$ETR = \frac{\text{daň po slevě} + \text{pojistné (11 \%)} + \text{srážková daň z podílu}}{\text{hrubá mzda} + \text{podíl před zdaněním}} \cdot 100, \quad (4.3)$$

u společnosti bude výsledný vzorec pro výpočet efektivní daňové sazby následující:

$$ETR = \frac{DPPO + \text{pojistné za zaměstnance (34 \%)} + \text{srážková daň z podílu}}{\text{výsledek hospodaření před zdaněním}} \cdot 100. \quad (4.4)$$

V obou případech je třeba počítat se srážkovou daní z vyplaceného podílu na zisku, jelikož z pohledu společníka se jedná o částku snižující jeho disponibilní příjem a z pohledu společnosti se jedná o daň, kterou je nutno při výplatě podílu srazit a odvést.

Tab. 4.8 ETR u společníka se mzdou a podílem na zisku

Položka	Částka
Roční hrubá mzda	300 000 Kč
Pojistné placené zaměstnancem (11 %)	33 000 Kč
Superhrubá mzda	402 000 Kč
Daň	60 300 Kč
Daň po slevě	35 460 Kč
Nezdaněný podíl na zisku	300 000 Kč
Srážková daň	45 000 Kč
Efektivní daňová sazba (ETR)	18,91 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 4.9 ETR u společnosti

Položka	Částka
Základ daně (hospodářský výsledek)	3 000 000 Kč
Daň	570 000 Kč
Pojistné za zaměstnance (34 %)	102 000 Kč
Srážková daň z vyplaceného podílu	45 000 Kč
Efektivní daňová sazba (ETR)	23,90 %

Zdroj: vlastní zpracování

Jako poslední se nabízí porovnání dalších dvou nejvýhodnějších variant, tedy varianty V_3 (OSVČ s účetnictvím) a V_2 (OSVČ s daňovou evidencí). V obou případech budou příjmy z podnikání ve výši 4 000 000 Kč a vynaložené výdaje 1 000 000 Kč. Poplatník uplatňuje pouze základní slevu dle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP ve výši 24 840 Kč.

Pro obě tyto varianty bude výpočet daňového zatížení shodný. Výpočet bude vycházet ze vzorce:

$$ETR = \frac{\text{daň po slevě} + \text{pojistné}}{\text{výsledek hospodaření před zdaněním}} \cdot 100. \quad (4.5)$$

Tab. 4.10 ETR u OSVČ s daňovou evidencí a účetnictvím

Položka	Daňová evidence	Účetnictví
Základ daně (výsledek hospodaření)	3 000 000 Kč	3 000 000 Kč
Daň	450 000 Kč	450 000 Kč
Solidární zvýšení daně	123 030 Kč	123 030 Kč
Celková daň po slevě	548 190 Kč	548 190 Kč
Sociální pojištění	362 796 Kč ³	362 796 Kč
Zdravotní pojištění	202 500 Kč ⁴	202 500 Kč
Efektivní daňová sazba (ETR)	37,12 %	37,12 %

Zdroj: vlastní zpracování

Početně vypadají obě varianty identicky, i zde ovšem platí stejné pravidlo jako u Tab. 3.2 a Tab. 3.3, tedy že z číselného hlediska se výpočet sice neliší, liší se však rozdílnou metodikou použitou při vedení daňové evidence a účetnictví.

Celkově se dle výše vybraných kritérií jako nejvýhodnější varianta podnikání nabízí podnikání prostřednictvím účasti ve společnosti s ručením omezeným, kdy je podnikateli – společníkovi vyplácena mzda (a případný podíl na zisku). Tento způsob podnikání s sebou přináší mnohé výhody, ať už formou omezeného ručení, poměrně nízké daňové zátěže (viz Tab. 4.8 a Tab. 4.9), nebo i možné vyšší prestiže a důvěryhodnosti u zákazníků i finančních institucí. Určitou nevýhodou je pak například nutnost povinného základního kapitálu.

Z druhé strany se jako nejhorší – s ohledem na porovnání vybraných kritérií v Tab. 4.6 – jeví varianta podnikání fyzických osob s využitím paušálních výdajů. Ve skutečnosti je ovšem tato forma podnikání u podnikatelů velice oblíbená, k čemuž přispívá především

³ Sociální pojištění = Maximální měsíční záloha 30 233 Kč · 12 měsíců.

⁴ Zdravotní pojištění = 1 500 000 Kč · 13,5 %. Pro roky 2013 až 2015 bylo zrušeno maximum pro odvody zdravotního pojištění.

jednoduchost vedení a s tím spojená úspora času, což je zejména v případě drobných podnikatelů velice důležitý faktor. Tato varianta podnikání má však i určité nevýhody, mezi které mimo jiné patří nemožnost uplatnění některých způsobů daňové optimalizace i celkové zpřísnění zákonem stanovených podmínek ovlivňujících používání paušálních výdajů. Není ale zdaleka možné jednoznačně říci, že se obecně jedná o nejhorší variantu podnikání, vždy totiž záleží na situaci a podmínkách daného podnikatele – a v případě této práce i na zvolených kritériích hodnocení.

5 Závěr

Cílem práce bylo porovnat daňové zatížení fyzických a právnických osob ve vazbě k dani z příjmů. Při zpracování bakalářské práce byly použity metody deskripce, komparace, syntézy a analýzy.

V první části práce byly klasifikovány daně podle různých kritérií či potřeb. Základní používanou klasifikací daní je jejich rozdělení na daně přímé a nepřímé – toto uspořádání se proto v další části kapitoly stalo také východiskem pro obecnou charakteristiku daní v daňovém systému České republiky.

V další části práce byl obecnější pohled věnován historickému vývoji osobní důchodové daně a daně ze zisku (pozdější daně z příjmů právnických osob) ve 20. a 21. století převážně na území Československa, resp. České republiky. Na rozvoj daní z příjmů dále navázala podrobnější analýza mechanismů jejich fungování jak u fyzických, tak u právnických osob, což je podstatné zejména v kontextu se stanovením daňové povinnosti poplatníků, která je důležitá pro výpočet daňového zatížení. Správné pochopení fungování daní navíc umožňuje vhodné využití zákonných možností vedoucích ke snížení výsledné daňové povinnosti. V poslední části kapitoly se proto nacházejí názorné příklady výpočtů, díky nimž je možné srovnat daň z příjmů u jednotlivých variant podnikání použitých v praktické části práce.

Poslední část práce se zabývala různými možnostmi daňové optimalizace u fyzických i právnických osob a dále také porovnáním a zhodnocením 6 vybraných variant podnikání. K tomuto účelu bylo vybráno 6 vhodných kritérií, s jejichž pomocí bylo zmíněné porovnání uskutečněno. Při zohlednění zvolených kritérií vyšla jako nejvýhodnější možnost pro poplatníka účast ve společnosti s ručením omezeným s výplatou mzdy – tato alternativa dosáhla nejvyšší celkové užitnosti. U tří nejlepších alternativ bylo následně provedeno srovnání daňového zatížení pomocí efektivní daňové sazby, kde se potvrdila výhodnost podnikání prostřednictvím účasti ve společnosti s ručením omezeným.

Seznam použité literatury

Odborné knihy:

- [1] FOTR, Jiří a Lenka ŠVECOVÁ. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 474 s. ISBN 978-80-86929-59-0.
- [2] HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 104 s. ISBN 978-80-248-1798-9.
- [3] JABLONSKÝ, Josef. *Operační výzkum: kvantitativní modely pro ekonomické rozhodování*. 3. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 323 s. ISBN 978-80-86946-44-3.
- [4] JAROŠ, Tomáš. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. Praha: Grada Publishing, 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3822-2.
- [5] KLANG, Miloš. *Obchodní společnosti: průvodce právní úpravou v ČR*. Praha: Arch, 2004. 96 s. ISBN 80-86165-90-6.
- [6] KŘEMEN, Bedřich. *100 legálních daňových triků 2013*. Praha: ESAP, 2013. 247 s. ISBN 978-80-260-2627-3.
- [7] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9.
- [8] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 275 s. ISBN: 978-80-7357-574-8.
- [9] MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů 2012*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 304 s. ISBN 978-80-7357-711-7.
- [10] PELECH, Petr a Vladimír PELC. *Daně z příjmu: s komentářem 2012*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 1 079 s. ISBN 978-80-7263-742-3.
- [11] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2012*. Praha: Grada Publishing, 2012. 125 s. ISBN 978-80-247-4174-1.
- [12] SYNEK, Miloslav. *Podniková ekonomika*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3.

- [13] ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. *Účetní operace kapitálových společností: daňové a právní souvislosti*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 256 s. ISBN 978-80-247-4018-8.
- [14] ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Internetové zdroje:

- [15] ZEMÁNEK Josef. *Nastal čas zrušit daň z příjmů právnických osob* [online]. [cit. 2013-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.euroekonom.cz/analyzy-clanky.php?type=jz-dpo>
- [16] SAGIT. *Transfer pricing* [online]. [cit. 2013-04-16]. Dostupné z WWW: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=157&typ=r&levelid=da_485.htm
- [17] *Historie Ministerstva financí – od roku 1918 do roku 2004* [online]. [cit. 2013-02-18]. Dostupné z WWW: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ministerstvo_financi_54656.html?year=2005
- [18] *Obchodní společnosti – založení a vznik* [online]. [cit. 2013-03-27]. Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/obchodni-spolecnosti-zalozeni-vznik-opu-4645.html>
- [19] *Ztráta z podnikání* [online]. [cit. 2013-03-29]. Dostupné z WWW: <http://www.jakpodnikat.cz/danova-ztrata-z-podnikani.php>
- [20] GOLA, Petr. *Účetnictví, daňová evidence nebo paušál?* [online]. [cit. 2013-04-02]. Dostupné z WWW: <http://dumfinanci.cz/clanky/4275-ucetnictvi-danova-evidence-nebo-pausal/>
- [21] *Co musí OSVČ vědět o zdravotním pojištění* [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.ipodnikatel.cz/Zdravotni-pojisteni/co-musi-osvc-vedet-o-zdravotnim-pojisteni.html>
- [22] *Sociální pojištění OSVČ 2013* [online]. [cit. 2013-04-15]. Dostupné z WWW: <http://www.ipodnikatel.cz/Socialni-pojisteni/socialni-pojisteni-osvc-2013.html>

Právní předpisy:

Zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratek

a. s.	Akciová společnost
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DZD	Dílčí základ daně
ETR	Efektivní daňová sazba
k. s.	Komanditní společnost
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
TU	Celková užitnost
VH	Výsledek hospodaření
v. o. s.	Veřejná obchodní společnost
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o daních z příjmů

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. 5. 2013

.....
Marek Ondruch

Seznam příloh

Příloha č. 1: Srovnání daní České republiky před a po reformě k 1. 1. 1993